

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΜΑ'

ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1992

ΑΡΙΘ. 4

— ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ —

Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μνήμη άγ. Γρηγορίου πάπα Ρώμης του Διαλόγου. — Μητροπ. Πατρών Νικοδήμου, Μηνύματα Τριφιδίου. — Μητροπ. Γόρτυνος Θεοφίλου, Περιστατικά με στοιχείο τον έγωισμό. — Μητροπολίτου Σύρου Φιλαρέτου (†), Εισηγήσεις περί της ψήφου των Κληρικών. — Έπίκαιρα. — Άλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου, Μαθήματα Αρχιτεκτονικής. — Έπισκόπου Άχελώου Εύθυμίου, Προγράμματα Έκκλησιαστικών Ραδιοσταθμών. — Αρχιμ. Σωτ. Ε. Τράμπα, Στους Ιεραποστολικούς άγρους της Άπω Άνατολής. — π. Άντων. Άλεβιζοπούλου, Μήνυμα του Μακ. Αρχιεπισκόπου και Πανιερατικό Ψήφισμα. — Λάμπρου Κ. Σκότζου, Όρθόδοξη έκκλησιολογική θεώρηση του Νηπιοβαπτισμού. — Παν. Θ. Παπαθεοδώρου, Άνδρόνικος Δημητρακόπουλος. — Ευαγγέλου Π. Λέκκου, Ειδήσεις — Γεγονότα — Έκδόσεις.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Άθηναι, Ιασιού 1 — Τηλέφ.
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ίωάννης Μιχαήλ, Άριστοτέλους 179,
112 51 Άθηναι.

ΜΝΗΜΗ ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΠΑ ΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ (540-604)

Ό άγιος πάπας Ρώμης Γρηγόριος ό Διάλογος, του οποίου την μνήμη Όρθόδοξοι και Δυτικοί εορτάζουμε την 12η Μαρτίου, προσερχόταν από ευγενή οικογένεια ρωμαίων συγκλητικών. Ός λαϊκός διετέλεσε πραιτωρ της Ρώμης (praefectus urbi). Μετά τον θάνατο του πατέρα του Γορδιανού εγκατέλειψε αξιώματα και πλούτη και ίδρυσε 6 μοναστήρια σε κτήματά του της Σικελίας και έβδομο μοναστήρι (του άγιου Άνδρέα) στο οικογενειακό του παλάτι της Ρώμης (σύν όροφο Scauri, σημερινό Monte Celio), όπου έζησεν ως μοναχός με αυστηρότατη άσκησι. "Όταν εισήλθε στις τάξεις του κλήρου, εστάλη ως αποκριστάριος του πάπα στην Κωνσταντινούπολι, όπου επί 6 και πλέον έτη έζησε στο αυτοκρατορικό παλάτι άσκητικά και δέχθηκε τις επιδράσεις της Βυζαντινής Έκκλησίας. Μετά την επιστροφή του στη Ρώμη έγινε ήγούμενος στο μοναστήρι του και σύμβουλος του πάπα Πελαγίου Β'. "Όταν το 590 ό πάπας αυτός πέθανε από πανώλη, κληρός και λαός ανέβασαν στον παπικό θρόνο τον Γρηγόριο παρά τις επίμονες αντιρρήσεις του.

Ός πάπας επί 14 έτη διακρίθηκε για την αγιότητα και την πολυειδή δρασί του. Όργάνωσε και θελίωσε τα οικονομικά της Έκκλησίας και ανακούφισε την κοινωνική δυστυχία, που όφειλόταν σε λιμό, λοιμό και πλημύρες του Τιβέρεως. Με πολιτική ικανότητα δημιούργησε φιλικές σχέσεις της Ρώμης με την Γαλλία και τους Δυτικούς Γότθους της Ισπανίας. Προσάτιεσε τη Ρώμη από τους Δογγοβάρδους, τους όποιους προσέληκνε στην Έκκλησία με τη μεσολάβηση της βασίλισσας Θεοδελίνδης. Καταπολέμησε αίρέσεις και τοπικά σχίσματα. Άγωνίσθηκε για την πνευματική ανόρθωση κλήρου και λαού. Προώθησε και ώργάνωσε το ιεραποστολικό έργο ανάμεσα στους Άγγλοσάξωνες στέλλοντας στην Άγγλία τον άββά Άδγουστίνο με 40 μοναχούς. Έγραψε εκατοντάδες ποιμαντικών επιστολών. Καλλιέργησε το θείο κήρυγμα. Αναζωπύρωσε τη λατρεία ανακαινίζοντας το εδχολόγιο, τα αντίφωνα και το έκκλησ. άσμα (Sacramentarium Gregorianum, Antiphonarium Missae, Cantus Gregorianus). Έγραψεν έρμηνεία στο βιβλίο του Ίώβ και λαοφιλείς «Διαλόγους» για την ζωή και τα θαύματα Ιταλών άγιών, που είναι μεταφρασμένοι και στα έλληνικά. Το έργο του (Βίβλος ποιμαντικού

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ Ι. ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

Α' ΑΠΟΔΕΙΠΝΩΝ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ

ΝΗΣΤΕΙΑ ΔΕΚΤΗ

στ) «ΕΠΙΟΡΚΙΑΣ» ΣΤΗΛΙΤΕΥΣΙΣ

Τὴν τελευταίαν λέξιν τοῦ ὕμνου, ποῦ μᾶς ἔχει δώσει τὰ συνθήματα τῶν ἐβδομάδων τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, τὴν γνωρίζομεν μὲ στενήν ἔννοιαν. Εἶναι ἡ λέξις ἐπιορκία. Ὅταν ἀκούωμεν τὴν λέξιν αὐτήν, τὴν συνδέομεν ἀποκλειστικῶς μὲ τοὺς ἔρκους, τοὺς ὑποίους δίδουν πολλοὶ καὶ κατόπιν τοὺς παραβαίνουν.

Ἄλλ' ἐὰν ἐξετάσωμεν εἰς βάθος τὸ νόημα τῆς «ἐπιορκίας», θὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι περιλαμβάνει τὴν ἀθέτησιν πάσης ὑποσχέσεως καὶ διαβεβαίωσης ποῦ δίδομεν εἰς τὸν Θεόν.

Διὰ τοῦτο, τὸ σύνθημα τῆς παρούσης ἐβδομάδος εἶναι: προσοχὴ μήπως παραβαίνομεν ὠρισμένας ὑποσχέσεις καὶ διαβεβαίώσεις μας πρὸς τὸν Θεόν.

1. Ὑπάρχουν, ἐν πρώτοις, βασικὲς ὑποσχέσεις καὶ ὑποχρεώσεις ἀνειλημμένες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τὰς ὁποίας λησμονοῦμεν συχνὰ καὶ τὰς παραβαίνομε συχνότερα. Θὰ ἀναφέρωμεν τὰς κυριωτέρας. Καὶ ἰδίως ἐκεῖνας ποῦ συνδέονται μὲ ὠρισμένα ἐκ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας.

Πρῶτον ὅταν ἐλάβομεν τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, ξέρετε τί μεγάλας ὑποσχέσεις ἐδώσαμεν εἰς τὸν Θεόν;

Τὶς ἐδώσαμε βέβαια δι' ἀντιπροσώπου, διὰ τοῦ ἀναδόχου, διότι ἐβαπτίσθημεν εἰς νηπιακὴν ἡλικίαν. Ἐξ ὀνοματὸς μας ἕμως ἐδόθησαν δικές μας ὑποσχέσεις εἶναι δικές μας διαβεβαίώσεις πρὸς τὸν Θεόν. «Ἀποτάσῃ τῷ Σατανᾷ;» — «Ἀποτάσσομαι». «Συντάσῃ τῷ Χριστῷ;» — «Συντάσσομαι» «Συνετάξω τῷ Χριστῷ;» — «Συνεταξάμην».

Αὐτὲς οἱ ὑποσχέσεις εἶναι βαρυσήμαντες. Διεβεβαίωσαμεν τὸν Θεόν ὅτι εἰς τὴν ζωὴν μας δὲν θὰ ἔχωμεν καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν διάβολον καὶ τὰ θελήματα του, ὅτι θὰ εἴμεθα στρατιῶται συντεταγμένοι ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι δὲν θὰ κάνωμεν τίποτε ἄλλο παρὰ ὅ,τι θέλει Ἐκεῖνος. Ἐπομένως, διὰ νὰ ἴδωμεν ἐὰν ὑπάρχουν σχετικὲς παραβάσεις ἐκ μέρους μας — ὅποτε εἴμεθα ἐπίορκοι ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ — θὰ πρέπει νὰ ἀναλογισθοῦμε, πόσες φορές ἄραγε δὲν ἀκολουθήσαμε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ διαδόλου; Ὅχι σπανίως τὰ ἔργα μας δὲν εἶναι θεάρεστα. Δὲν ἀρέσουν εἰς τὸν Θεόν, ἀλλὰ εἰς τὸν διάβολον. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἔδωκε διὰ τὸν διάβολον τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον: Εἶπε περὶ αὐτοῦ: «ἔρχεται ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδὲν» (Ἰω. 12,31). Διὰ νὰ τὸν ὀνομάσῃ ὁ Χριστὸς «ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου» σημαίνει ὅτι

κανόνος» (*Liber regulae pastoralis*) ἐξετάζει τὴ δεοντολογία τῆς «ἀέχνης τῶν τεχνῶν», δηλ. τοῦ ποιμαντικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ ἔργου. Δυστυχῶς χάθηκε ἑλληνικὴ μετὰφρασις τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ποῦ ἔγινεν ἀπὸ τὸν παιδιόρχη Ἀντιοχείας Ἀναστάσιο Β'. Ὁ πάπας Γρηγόριος θεωρεῖται σὴ Δύσι «μέγας» καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς 4 μεγάλους λατίνους διδασκάλους (*egregii doctores ecclesiae*) (μαζὶ μὲ τοὺς ἁγίους Ἀμβρόσιο, Αὐγουστῖνο καὶ Ἰερώνυμο).

Παρ' ὅλο ποῦ ἀπέκρουε τὸν χαρακτηρισμὸ «universalis papa» θεωρῶντας τὸν ἑαυτοῦ ὡς «δοῦλο τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ» (*servus servorum Dei*) οἱ πολιτικὲς του ἐπιτυχίαι ἱσοφοδότησαν σὲ μεταγενέστερους πάπες τὶς ἀπαράδεκτες ἀξιώσεις γιὰ πολιτικὴν ἐξουσία καὶ ἰμπεριαλιστικὸ πρῶτειο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Κυκλοφοροῦν σὲ νέα ἔκδοσις

ΜΗΝΑΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Τυπώνεται τὸ Μηνῆιον Μαρτίου.
Ἐτοιμάζονται τῶν μηνῶν Ἀπριλίου,
Μαΐου καὶ Ἰουνίου.

Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας

συνηθέστατα εκείνος ἄρχει, εκείνος μᾶς διευθύνει· ἀκολουθοῦμε δικά του θελήματα, καὶ δικές του εἰσηγήσεις. Ἀπὸ τῆς φρικτοτέρας περιπτώσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι ἐνεργοῦν μὲ πολλὴν σατανικότητα, μέχρις ἄλλων ἐλαφροτέρων, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς λέγει «μὴ» καὶ ὁ ἄνθρωπος ὑπακούει εἰς τὸν διάβολον ποὺ ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἐκαμην εἰς τοὺς πρωτοπλάστους, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπέδειξε νὰ μὴ φοβοῦνται τὴν ἀπαγορευτικὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Ἀκόμη χαρακτηριστικώτερα, ὁ θεῖος λόγος τὸν ὠνόμασε καὶ «Θεὸν τοῦ αἰῶνος τούτου» (Β΄ Κορ. 4,4). Διότι ἡ ὑποταγὴ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ σατανικά θελήματα δείχνει ὡς νὰ λατρεύουν ὡς Θεὸν ὄχι τὸν Κύριον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ τὸν διάβολον. Διὰ τοῦτο, ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ προσέχωμεν μῆπως, ἐνῶ ὑπεσχέθημεν ὅτι ἀποτασσόμεθα τῷ σατανᾷ καὶ συντασσόμεθα τῷ Χριστῷ, ἡ ζωὴ μας ἀποδεικνύει, σὲ ὀρισμένες τοὐλάχιστον περιπτώσεις, τὸ ἀντίθετον.

2. Καὶ εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, δίδομεν πάλιν νέες ὑποσχέσεις καὶ διαβεβαιώσεις ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲν θὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς ἁμαρτίας, καὶ ὅτι θὰ προσπαθῶμεν νὰ διορθώσωμεν τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος, ἀνανεώνοντες ἔτσι τὰς ὑποσχέσεις τοῦ βαπτίσματος, ἐν τούτοις γεγονόσι εἶναι ὅτι συνήθως δὲν πραγματοποιοῦμεν τὰς ὑποσχέσεις μας.

Βέβαια, ἐξ ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας γίνεται αὐτὸ, καὶ ὁ Θεὸς μακροθυμεῖ καὶ περιμένει. Πάντως ὁ λόγος του λέγει ρητῶς: «οὐκ ἐπιπορεύσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου» (Ματθ. 5,33). Ὅτι ὑπεσχέθης μὲ τὴν ἐπισημότητα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ τὸ πραγματοποιήσῃς.

Καὶ ὁ ψαλμωδὸς λέγει ἐπίσης· «τὰς εὐχὰς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω» (Ψαλ. 115,5). Δηλαδή, ὅτι ὑπεσχέθην εἰς τὸν Θεὸν θὰ τὸ πραγματοποιήσω.

Ἐὰν ἐπομένως ἐπανερχώμεθα σὲ ὀρισμένα ἁμαρτήματα, τὰ ὁποῖα ἐξομολογηθήκαμε καὶ ἔχομεν δώσει ὑποσχέσεις ὅτι θὰ ἀγωνισθοῦμε νὰ τὰ νικήσωμε, ἢ ἀνησυχῶμεν διὰ τὰς ὑποτροπὰς. Καὶ μὲ τὴν παρήγορον διαβεβαίωσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ «ὁσάκις ἀνπέσης ἔγειρε καὶ σωθήσῃ», ἢ μᾶς ἀπασχολήσῃ σοβαρώτερα ἢ προσπάθεια διορθώσεως τῶν ἐλαττωμάτων καὶ ἀδυναμιῶν μας καὶ τακτοποιήσεως ἁμαρτωλῶν κατὰστάσεων ποὺ τυχὸν ὑπάρχουν εἰς τὴν ζωὴν μας.

Ὅταν, μετὰ τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, προσερχώμεθα εἰς τὴν Θ. Κοινωνίαν, παρακαλοῦμεν τὸν Κύριον νὰ παραβλέψῃ τὴν σημερινὴν ἀναξιοτήτά μας, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ φιλοτιμηθῶμεν νὰ γίνωμεν ἀξιώτεροι, διὰ νὰ κοινωνοῦμεν τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος του.

Ὅπως αἱ ὑποσχέσεις μας πρὸς τὸν Θεὸν ἔχουν συνδεθῆ μὲ τὸσον ἱερὰς στιγμὲς τῆς ζωῆς μας καὶ μὲ τὸσον ἀγιώτατα μυστήρια — Βάπτισμα, ἱερὰν ἐξομολόγησιν, Θ. Κοινωνίαν.

Γι' αὐτὸ κάθε ἁμαρτία καὶ παράβασις δὲν εἶναι παρωνυχίς. Εἶναι ἀθέτησις ὑποσχέσεως πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ὅταν κανεὶς ὑπόσχηται κάτι εἰς τὸν Θεόν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὴ τὸ τηρῇ. «Ἐῤῥασθε καὶ ἀπόδοτε Κ υ ρ ῖ ο υ τῷ Θεῷ ἡμῶν» (Ψαλ. 75,11).

3. Θὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἕνα ἀκόμη μυστήριον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνομεν εἰδικὰς ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. Ὅσοι ἔρχονται εἰς γάμον καὶ δημιουργοῦν οἰκογένειαν, ἀναλαμβάνουν ἐπισημώτατα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ συγκεκριμένας ὑποχρεώσεις. Αἱ οἰκογενειακαὶ ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνες εἶναι ἱερώτατες. Ἐλευθέριως τὰς ἀνέλαβε κάθε ἕγγαμος ἄνθρωπος. Καὶ ἐπισημώτατα, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι συνεπὴς πρὸς αὐτάς.

Πόσῃ ὁμως ἀσυνέπειαν, καὶ πόσῃ εὐθύνην ἔχουν ὅσοι παραβαίνουν τὰς ἀνειλημμένας αὐτὰς ὑποχρεώσεις: διὰ τὸ ζήτημα τῆς τεκνογονίας, διὰ τὴν εὐθύνην τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων, δι' ὅλας ἐν γένει ὄλων τὰς οἰκογενειακάς δεσμεύσεις! Κάθε ἐνέργεια εἰς δάρος τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας (ἐκδήλωσις εἴτε ἀπιστίας, εἴτε μὴ ἠθικῆς ζωῆς) εἶναι φοβερά. Καὶ κάθε τίμιος καὶ εὐσυνείδητος ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ μὴ ἐκτρέπεται εἰς τὸ παραμικρόν. Νὰ θέτῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του τὸ ἐρώτημα, ἐὰν ὑστερῇ εἰς ἀγάπην καὶ στοργὴν πρὸς σύζυγον καὶ τέκνα. Καὶ νὰ ἀγωνίζεται διὰ νὰ ἀναδείξῃ τὴν οἰκογένειάν του ὑγιὲς κύτταρον τῆς κοινωνίας καὶ σχολεῖον ἀρετῆς καὶ προόδου.

Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν περιπτώσεων ποὺ συνδέονται μὲ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, δίδονται καὶ ἄλλες διαβεβαιώσεις ἐνώπιον Θεοῦ καὶ πρὸς τὸν Θεόν. Δύο τοιαύτας περιπτώσεις θὰ ἀναφέρωμεν.

Ἡ μία εἶναι τὰ λεγόμενα «τὰ ξίματα». Πόσοι ἄνθρωποι ἔταξαν κάτι εἰς τὸν Θεόν καὶ κατόπιν δὲν τὸ ἐξετέλεσαν! Ἀλλὰ, ὅταν εἰς τὸν Θεὸν ὑποσχώμεθα κάτι, δὲν πρέπει νὰ τὸ λησμονοῦμε. Τώρα ἐὰν δὲν μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία, νὰ τὸ ἐκτελέσωμεν, λόγῳ ἀνωτέρας βίας, ἢ ἀνάγκης, πάντως πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν ἀνησυχίαν καὶ τὴν διάθεσιν, εἰς πρώτην εὐκαιρίαν καὶ χωρὶς ἀναβολᾶς νὰ τὸ ἐκπληρώσωμεν, διότι εἰς τὸν Θεὸν δὲν μπορεῖ κανεὶς μὲ λόγια μόνον νὰ τάξῃ καὶ μὲ τὰ ἔργα νὰ μὴ τὸ πράττῃ.

Καὶ δὲν λέγω μόνον διὰ τὰ ἀφιερώματα καὶ ὀρισμένες ὑλικὰς προσφορὰς ποὺ ὑποσχόμεθα νὰ κάμωμεν εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς πνευματικὰς ἐπαγγελίας ποὺ γίνονται ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίκλησις τῆς βοηθείας

6. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΟΝ ΕΓΩΙΣΜΟ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος
καὶ Μεγαλοπόλεως κ. ΘΕΟΦΙΛΟΥ

Ὁ ἐγωϊσμός, καὶ στὸ γάμο, ὅταν κάνει τὴν παρουσία του αἰσθητὴ εἰς ἓνα τῶν συζύγων ἢ καὶ στοὺς δύο, δημιουργεῖ πρόβλημα, ἀνάλογα βέβαια καὶ μετὰ τὴν «ποιότητα» καὶ μετὰ τὴν «ποσότητα» τοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἀλλὰ καὶ σὲ σχέση μετὰ τὴν ὅλη προσωπικότητα τοῦ «ἐγωϊστοῦ», μετὰ τὸν χαρακτῆρα του, καὶ μετὰ τὸν ὅλο κόσμο γενικά. Ὅταν τὸ φαινόμενο κάνει τὴν ἐμφάνισή του καὶ στοὺς δύο, συχνὰ ἐμφανίζεται καὶ τὸ ἀνυποχώρητο, καὶ τότε καθιστᾷ καὶ δύσκολη καὶ ἀδύνατη τὴν συμβίωση.

Διορθώνονται τὰ πράγματα, μετριάζονται ἢ ἐξουδετερώνονται, ὅταν εἶναι δυνατόν νὰ κυριαρχήσει πνεῦμα Χριστοῦ, κοινὴ λογικὴ καὶ ἀπαραίτητα καλὴ διάθεση. Γιὰ τὸν ἐγωϊσμό ὅμως ἐμεῖς γνωρίζομε, πῶς δημιουργεῖ τύφλωση πολλὰς φορές, ὅταν μάλιστα ὁ χριστιανὸς εἶναι κατ' ὄνομα μόνο, καὶ χωρὶς συνείδηση καθαρὰ χριστιανικὴ καὶ στὴν οὐσία. Γιατὶ ἂν εἶχαμε συνειδητὸ χριστιανὸ σύζυγο, ἄντρα ἢ γυναῖκα, τὸ πρόβλημα θὰ μπορούσε νὰ ξεπεραστεῖ. Θὰ εἶχαν καὶ μιὰ καθαρότητα τὰ μάτια τους. Νὰ δοῦν τὴν ἀλήθεια στὸν

ἑαυτὸν τους, τὴν ἀδυναμία τους, τὸ ἐλάττωμά τους. Πράγμα πού σπάνια κανεῖς τὸ συναντᾷ διότι ἂν συνέχονται ἀπὸ ἐγωισμό καὶ οἱ δύο, εἶναι ἀπίθανο πῶς καὶ οἱ δύο θὰ ζητοῦν δύναμη Χριστοῦ γιὰ μέσα τους καὶ ἀπὸ τὸν Οὐρανὸ γιὰ νὰ τὸν ξεπεράσουν.

Ἔχω μιὰ περίπτωση, ἀπὸ κάποιον ἐγωισμό συνεχόμενο τοῦ ἄντρα, μετὰ γυναῖκα πού εἶχε τὸν ἐγωισμό της κυρίαρχο καὶ ἀνεξέλεγκτο, καὶ αὐτὴ, πού ὑπῆρχε ὅμως μιὰ χριστιανὴ συνειδητὴ μάνα τῆς συζύγου. Αὐτὴ διεδραμάτισε ρόλο ἀποφασιστικό, μετὰ πολὺ κόπο βέβαια, καὶ διέσωσε τὸ γάμο. Τὴν ἤξερα βέβαια πολὺ καλὰ τὴν κόρη της, καὶ δὲν θὰ μπορούσε νὰ βοηθήσει, ἂν δὲν ἦταν χριστιανή, διότι σὰν κόρη της πού ἦταν μπορούσε καὶ θὰ ἐρμηνευόταν μέχρις ἐνὸς σημείου τὸ φαινόμενο νὰ τὴν δικαιολογεῖ.

Παντρεύτηκαν κάποιον Σάββατο βράδυ. Γίνεται καὶ αὐτὸ δυστυχῶς τελευταῖα. Μικρὴ ἦταν ἡ περίοδος τῶν ἀρραβόνων. Ἡ μάνα πού εἶχε τὴν κόρη τὴν ἤξερε, δὲν τὴν κατεδίκαζε ὅμως στὴν ἀρχὴ παρὰ τὴν ιδιότητά της τὴν χριστιανικὴ. Μπορεῖ νὰ εἶχε καὶ αὐτὴ

τοῦ Θεοῦ θὰ φέρῃ ἓνα εὐχάριστον ἀποτέλεσμα. Πολλὰς φορές δὲ ὁ Θεὸς οἰκονομεῖ τὴν εὐχάριστον ἔκδοσιν τῶν πραγμάτων καὶ ἡμεῖς δὲν ἐκπληρώνομεν τὴν ὑπόσχασιν.

Ἡ ἄλλη περίπτωσις εἶναι εἰδικωτέρα. Ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀναλαμβάνοντας εἰδικὰς ὑποχρεώσεις, λόγῳ τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον ἐκτελοῦν.

Οἱ ἐπιστήμονες, ὅταν παίρνουν τὸ δίπλωμά τους, ὀρκίζονται ὅτι θὰ ἐκτελέσουν εὐσυνειδήτως τὸ ἐπιστημονικόν τους λειτουργήματα. Ἄλλοι, πού ἀναλαμβάνουν διαφόρους ὑπηρεσίας καὶ κοινωνικὰ λειτουργήματα, ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ὡς τεταγμένοι νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, κάθε φοράν πού δὲν ἐκτελοῦν τὸ καθήκον τους, πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι πρόκειται περὶ παραβάσεως ἐνόρκου ὑποσχέσεως δουλείας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Πολλὰ ἔργα ἐπαγγελματικὰ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐπαγγέλματα, ἀλλὰ εἶναι καὶ λέγονται λειτουργήματα. Γενικῶς θὰ ἐλέγομεν ὅτι ὁ καθένας πρέπει νὰ βλέπῃ τὸ ἐπάγγελμά του ὡς λειτουργήματα πού ἐξυπηρετεῖ τὴν ὅλην κοινωνίαν.

Καί, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ὅπως ἓνας λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ ἔχει χρέος «ἵνα πιστὸς εὐρεθῇ» (Α΄

Κορ. 4,2), ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὡς πρὸς τὰς εὐθύναις τὰς ὁποίας ἀνέλαβε μετὰ τὸ ἱερόν του λειτουργήματα, ἔτσι καὶ ὁ κάθε ἄνθρωπος μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν, ὅποιονδήποτε ἔργον καὶ ἂν ἐκτελῇ, εἴτε ἐπιστήμων εἶναι, εἴτε ὑπάλληλος, εἴτε ἐπαγγελματίας, εἴτε οἰκογενειάρχης καὶ οἰκοδόσποινα, πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἡ ἐπιτέλεισις τῶν καθήκοντων του εἶναι προσφορά εἰς τὴν κοινωνίαν (αὐτὸ σημαίνει λειτουργήματα), διότι ἐξυπηρετεῖ τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἀναλύσεως τὸ καθήκον μᾶς καλεῖ εἰς εὐσυνειδησίαν, εἰς λίαν εὐαίσθητον εὐσυνειδησίαν, διὰ νὰ ἐπιτελοῦμεν τὰ καθήκοντά μας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον καὶ πρὸς τὸν ἑαυτὸν μας καὶ πρὸς τὴν κοινωνίαν ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ζοῦμε.

Εὐχόμεθα αἱ νύξεις πού ἔγιναν νὰ συμβάλουν εἰς τελείαν «εὐορκίαν» — πολὺ εὐρυτέραν τῆς τηρήσεως τῶν τυπικῶν καὶ συμβατικῶν ὄρκων, πού ἀποτελεῖ ἐλαχίστην ἐφαρμογὴν τῆς 3ης ἐντολῆς τοῦ Δεκαλόγου, ὥστε ἐν παντὶ καὶ πάντοτε νὰ εἶναι ἀμεμπτοι καὶ ἄψογοι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας καὶ νὰ ἀποδεικνύμεθα συνεπεῖς εἰς τὰς ὑποσχέσεις μας καὶ τὰς ἀνεπιληψίμους ὑποχρεώσεις πού ἔχομεν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

τὸν ἐγωισμό της καὶ νὰ κατεῖχε καὶ προσωπικὴ πείρα. Πρὸ τοῦ γάμου τὴν συζήτησε, τῆς ἔκανε συστάσεις καὶ παρατηρήσεις, δὲν τὴν εἶχε ὅμως ἐπηρεάσει ἄρκετά.

—Ξέρεις κόρη μου, μὲ τὸν γάμο σου, κάτι ἀλλάζει ριζικά. Κοντά μου, στὸ σπίτι μας, εἶχες πάντα τελευταῖα, τὸν πρῶτο λόγο. Αὐτὸ ἂν τὸ ἐπιχειρήσεις, ἂν τὸ ἔχεις στόχο καὶ στὴ νέα σου ζωὴ, μπορεῖ νὰ δυσκολέψουν τὰ πράγματα. Καὶ ὁ μέλλον σύζυγός σου ὁ Πέτρος, ἔχει κι ἐκεῖνος τὸν ἐγωισμό του καὶ πρόσεξε ἐνδεχόμενη σύγκρουση, πού τὴν βλέπω ἂν κινεῖσαι μὲ τὸν πολὺ γνωστὸ σὲ μένα ἐγωισμό σου.

—Ὁ Πέτρος εἶναι ἐγωιστὴς καὶ τοῦ φαίνεται. Εἴχαμε ἤδη κάτι μικροδιαφωνίες, πού ἂν δὲν ἦταν συγκρούσεις, ἦταν ὅμως καὶ σὰν ἀντιπαραθέσεις. Αὐτὰ θὰ πᾶνε στὴ θέση τους μετὰ τὸ γάμο. Σὲ μένα εἶναι πείρα. Τὰ σύνορα τῆς ἀξιοπρέπειας καὶ τοῦ ἐγωισμοῦ

—Ἄκουσε κόρη μου, κι ἐμένα πού ἔχω κάποια πείρα. Τὰ σύνορα τῆς ἀξιοπρέπειας καὶ τοῦ ἐγωισμοῦ δὲν ἀπέχουν, ὅπως καταλαβαίνεις, κι εὐκόλα κάποτε ξεγελοῦν καὶ παραβιάζονται. Κι ἐκεῖ πού νομίζεις ὅτι προστατεύεις τὴν ἀξιοπρέπειά σου, ἐπηρεεῖς ἀκούσια τὸν κάποιο ἐγωισμό σου.

—Εἶμαι πιά μεγάλη μαμά, γιὰ νὰ μὴν δέχομαι συνέχεια συμβουλές καὶ συστάσεις καὶ παρατηρήσεις. Μιλᾶς πάντα μὲ τὴν ψυχρὴ λογικὴ καὶ μὲ βάση τὴ συμπεριφορὰ τῆς γυναίκας στὸ γάμο, τῆς ἐποχῆς σου. Σήμερα οὔτε σκέπτονται οὔτε συμπεριφέρονται οἱ γυναῖκες στοὺς ἄντρες καὶ οἱ ἄντρες στὶς γυναῖκες ὅπως γινόταν, στὴ δική σου ἐποχὴ.

—Ἄλλαξαν πράγματι πολλὰ καὶ κάποτε δὲν μποροῦμε καὶ νὰ τὰ παρακολουθοῦμε τὰ σημερινὰ παιδιὰ.

—Πάψε πιά ἐπὶ τέλους νὰ μὲ θεωρεῖ ἀκόμα παιδί. Μέχρι πότε θὰ μοῦ ἐπιβάλλεις, θὰ μοῦ μεταδίδεις τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς σου. Πέρασε ὁ καιρὸς πού στὸ χωριό σου πήγαινε καθάλα ὁ ἄντρας στὸ χωράφι καὶ ἡ γυναίκα κουβαλοῦσε δίπλα του στὴν πλάτη φορτωμένη τὰ χρειαζόμενα.

—Πράγματι, ὁ καιρὸς αὐτὸς πέρασε. Καὶ πᾶνε καὶ οἱ δύο μὲ τὸ ἀγροτικὸ αὐτοκίνητο. Δὲν ἦταν σωστὸ καὶ δὲν ἀντέχει. Δὲν θ' ἀντέξει ὅμως καὶ τὸ σημερινὸ φαινόμενο νὰ πλένει τὰ πιάτα ὁ ἄντρας καὶ νὰ διαβάξει τὸ περιοδικὸ ἢ νὰ βλέπει τηλεόραση ἡ γυναίκα.

—Δηλαδή ἡ γυναίκα θὰ συνεχίσει νὰ εἶναι σκλάβο στὸ νεροχύτη καὶ ὁ ἄντρας νὰ εἶναι ὁ ἀφέντης πού θὰ τὰ περιμένει ὅλα στὸ χέρι;

—Οὔτε κι αὐτό. Θὰ βρισκεται στὴ μέση λύση καὶ θὰ μοιράζονται οἱ δουλειές τοῦ σπιτιοῦ ἀνάλογα μὲ τὶς ἐργασίες καὶ τὶς ἀπασχολήσεις καὶ τῶν δύο. Ἄν ἡ

γυναίκα δὲν ἐργάζεται, φυσικὸ εἶναι νὰ κάνει τὶς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ. Ἄν ἐργάζονται καὶ οἱ δύο ἡ γυναίκα μαζεύει τὸ σπίτι, βολεύει τὰ παιδιὰ, κι ὁ ἄντρας πλένει στὴν ἀνάγκη καὶ τὰ πιάτα. Ἡ τὸ κάνει τότε πού ἡ γυναίκα μαγειρεύει. Τὸ πρόβλημα κόρη μου ἀρχίζει, ἀπὸ τότε πού κάτι στραβώνει, ἀπὸ τὴν στιγμὴ πού μεσολαβεῖ κάτι. Ὁ ἐγωισμὸς νὰ ποῦμε. Ἐκεῖνα τὰ «ὄχι ἐσὺ ὄχι ἐγώ».

—Καλὰ, αὐτὰ θὰ τὰ βροῦμε. Βλέποντας καὶ κἀνοντας, κρίνοντας κι ἐνεργώντας.

.....

Ἡ σύγκρουση σ' ἓνα ζευγάρι ἐγωιστῶν ἔρχεται κάποτε, καὶ συχνὰ ἀπὸ τὸ τίποτα. Ἦλθε λοιπὸν καὶ γιὰ τοὺς συζύγους εἰς τοὺς ὁποίους ἀναφερόμαστε. Δὲν ἦλθε μὲ τὰ λόγια, ἦλθε μὲ τὴν σιωπὴ πού ἐκφράστηκε μὲ μιὰ ψυχρότητα πού βάρεσε στὰ νεῦρα τὸν ἄντρα. Κι ἦταν καὶ στόχος τῆς γυναίκας αὐτός. Ν' ἀντιδράσει μὲ τὴν σιωπὴ τῆς. Εἶχε προτείνει νὰ πᾶνε γιὰ φαγητὸ σὲ μιὰ φίλη τῆς πού γιὰ τὸν ἄντρα δὲν ἦταν τίποτα. Εἶχε δεχθεῖ πρὶν ἀπὸ καιρὸ πρόταση γιὰ νὰ τοῦ κάνουν τραπέζι στὴ μητέρα τῆς. Τὸ εἶχε δεχθεῖ χωρὶς ἐνθουσιασμό, γιὰτι κι ἐκεῖνη εἶχε ἀρνηθεῖ νὰ πᾶνε ἓνα βράδυ στὴν μάνα του, στοὺς γονεῖς του. Τὰ δύο αὐτὰ περιστατικὰ εἶχαν θίξει καὶ τοὺς δύο. Ὁ ἓνας «γιατί δὲν ἦλθε πρόθυμα ὁ ἄντρας μου στὸ σπίτι τῆς μαμᾶς μου». Ὁ σύζυγος «γιατί νὰ μὴν ἔλθει κι αὐτὴ στοὺς γονεῖς μου. Ἐγώ, ἂν καὶ χωρὶς εὐχαρίστηση, πῆγα. Τώρα γιὰτι μὲ ὑποχρεώνει νὰ πάω σὲ φίλων τῆς σπῆτι τοὺς ὁποίους ἐγὼ δὲν γνωρίζω σχεδὸν καθόλου; Ἄς ἔλθουν ἐκεῖνοι πρῶτοι. Νὰ τοὺς καλέσωμε».

Μὲ τὴν ἄρνηση λοιπὸν τοῦ ἄντρα, μᾶλλον λόγῳ ἐγωισμοῦ, δὲν μίλησε, δὲν φώναξε, δὲν ἐπέμενε πολὺ, τὸν νευρίασε ὅμως μὲ τὴν σιωπὴ τῆς καὶ μὲ τὴν συνεχῆ ἄρνησή τῆς χωρὶς λόγο σοβαρό, νὰ βγοῦν ἔξω, νὰ φωνίσουν κάτι μαζί, πού τὸ κάνανε συχνὰ. Κράτησε ὅμως αὐτὴ τὴ στάση ἐπίμονα, πού δὲν φαινόταν καὶ «τὸ πεισματικὸ» στὴ στάση τῆς, πού ὅμως ἦταν φανερό πὼς εἶχε στόχο τῆς νὰ τοῦ σπάσει τὰ νεῦρα. Νὰ διατηρεῖ δυσάρεστη καὶ ἠλεκτριζομένη ἀτμόσφαιρα, πού γνώριζε πόσο τὸν πείραζε, γιὰ νὰ μὴν τοῦ ἀρνεῖται ἄλλοτε σὲ ὅτι τοῦ ζητοῦσε. Ἦταν εἶπαμε ἐγωίστρια. Καὶ κάποτε ξέσπασε. Συγκρούστηκαν ὅμως δύο ἐγωισμοί.

—Γιὰτι αὐτὴ ἡ στάση κυρία;

—Τίποτα. Ἐχω κάτι δικό μου πού μὲ ἀφορᾶ.

—Μήπως μπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω;

—Δὲν νομίζω πὼς εἶσαι ἄνθρωπος πού θὰ ἠθελες νὰ βοηθήσεις ἢ νὰ εὐχαριστήσεις κάποιον τὴν γυναίκα σου.

(Συνεχίζεται)

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΨΗΦΟΥ ΤΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ*

Τοῦ Μητροπολίτου Σύρου ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ (†)

Μὴ ἀντιπαρερχώμεθα ἄνευ σκέψεως, ἄνευ ὀρθῶν ὑπολογισμῶν, ἄνευ τῆς ἐπιβεβλημένης ἐκτιμήσεως, ἄνευ τοῦ ὀρθοῦ μέτρου κρίσεως πρὸς τῆς ἀναλόγου ἐπὶ τοῦ θέματος δυναμικῆς πολιτικῆς τῆς Ρωμαϊκῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Πάντες γνωρίζομεν, εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκοντο ἐσωτερικῶς τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, ὅτε ἐξήλθον ἐκ τῆς λαίλαπος τοῦ προσφάτου Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ὁ ἐκεῖθεν τοῦ ἰσχυροῦ σιδηροῦ παραπετάματος πνέων ἀήρ τῆς ἀθεΐας, ἐπιδοθηθεὶς ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς συμμαχίας τῶν Δυτικῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων κατὰ τοῦ κοινῶς ἐχθροῦ, ἠπειλήσε πρὸς σιγμὴν αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν. Τὸ μικρόβιον τοῦ ἀθεϊσμοῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὕρη εὐκολωτέραν εὐκαιρίαν διὰ νὰ εἰσέλθῃ καὶ διαδρώσῃ, ὡς εἰσῆλθε καὶ τρομακτικῶς εἰργάσθη. Αἱ πρῶται μεταπολεμικαὶ περίοδοι ὑπῆρξαν ἐκτάκτως ἐπικίνδυναι διὰ τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη. Ἰδίως κατὰ τὰς πρώτας ἐκλογάς, ὅτε ἐνεφανίσθη καὶ τὸ Κομμουνιστικὸν κόμμα, ἀπειλοῦν πλειοψηφίαν εἰσόδου εἰς τὸ Κοινοβούλιον. Καὶ ἐνθυμούμεθα πάντες πῶς καὶ διὰ ποίας εὐστόχου πολιτικῆς ἀπεσοδήθη ὁ κίνδυνος. Διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνης αὐτῆς. Ἡ Ρωμαϊκὴ Καθολικὴ Ἐκκλησία, δεξιῶς διοικουμένη ὑπὸ τοῦ προσφάτως ἐκλιπόντος Πάπα Πίου ΙΒ' ἐξαπέλυσε τὴν στρατιάν της εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. Ὁ κίνδυνος ἐπολεμήθη λυσσώδως καὶ ἀπεφεύχθη χάρις εἰς τὴν ψῆφον τῶν Κληρικῶν, τῶν Μοναχῶν καὶ τῶν Μοναζουσῶν, πάντων διαταχθέντων νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰς κάλπας καὶ νὰ ἀσκήσωσι τὸ ἱερώτερον ἐκ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου. Καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη, ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας σεβασμὸς, πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν διεκηρύχθη παγκοσμίως καὶ διελαλήθη ἡ νίκη τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων χάρις εἰς τὴν μεγάλην ἐνίσχυσιν, ἧς ἔτυχον ἐκ τῆς ψήφου τῶν Κληρικῶν πάντων. Αὕτη εἶναι ἐν δυνατῇ συνόψει ἡ μικρὰ εἰκὼν τῆς μεγάλης κατὰ περιεχόμενον πρώτης ὄψεως τοῦ ζητήματος.

Πλὴν πολὺ περισσώτερον ἐνδιαφέρουσα προβάλλει ἡ δευτέρα ὄψις τούτου, ἰδιαιτέρον καὶ ἀμεσώτερον ἐνδιαφέρουσα ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας. Ἀλλὰ καὶ ἀναγκαιότερον ἀπαιτοῦσα τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ θέματος μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος νομοθέτου πρόσφατον ἄρσιν τῶν

ἀπαγορεύσεων τοῦ παρελθόντος διὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἱεροῦ δικαιώματος τοῦ ἐ κ λ έ γ ε ι ν καὶ ὑπὸ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ἱερόν Κλήρον.

Οἱ λόγοι ἐκεῖνοι, αἵτινες συνηγοροῦν εἰς ἀναγκαιαν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, πολλοὶ καὶ σπουδαῖοι, εἰς τρεῖς εἰδικώτερον δύνανται νὰ συνοψισθῶσι κατηγορίας, αἵτινες καθ' ἡμᾶς εἶναι αἱ ἑξῆς:

Α'. Πρώτη κατηγορία εἶναι ἡ ἐθνικὴ ἀνάγκη.

Οἱ πάντες γνωρίζομεν τὴν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας κατ' ἐφαρμογὴν μακρᾶς καὶ ἀενάου Παραδόσεως παροχὴν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας κάθε ἐνισχύσεως εἰς τὰς ἐκάστοτε προσπαθείας τοῦ Ἔθνους. Εἰς οἰανδήποτε κρίσιμον τούτου καμπῆν ὁ στρατὸς τῶν Κληρικῶν εὐρέθη πρὸς τῶν ἐθνικῶν ἐπάλλξεων. Κατὰ τὴν ἐνδοξον περίοδον τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, κατὰ τὴν ὑπερτετρακοσιετῆ δουλείαν ὑπὸ τὸν Ὀθωμανικὸν ζυγόν, ὅτε ἡ Ἐκκλησία διέσωσε γλῶσσαν, πίστιν, ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ ἀλυτρώτου Γένους, κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821, ὅτε ἀνεζωπύρωσε τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους μετὰ τὸν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανόν, μετὰ τὸν ἀρχιμανδρίτην Δικαῖον Παπαφλέσσαν, μετὰ τὸν Ἀθανάσιον Διάκον καὶ ἄλλους μάρτυρας, μετὰ τὸν Ρωγῶν Ἰωσήφ, μετὰ τὸν Ἀνδρούσης Ἰωσήφ καὶ ἄλλους, κατὰ τὴν ἐναρξίν λειτουργίας τοῦ νεοσυστάτου Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὅτε διέθεσεν ὑπὲρ αὐτοῦ ὀλόκληρον τὴν ἀμύθητον περιουσίαν 470 ἱ. Μονῶν, καθ' ὀλόκληρον τὴν ἐν τοῖς κατόπιν περίοδον μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, καὶ δὴ κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐποποιῖαν καὶ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων Κατοχῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν ξενοκινήτων συμμοριτῶν, ὅτε ἔπεσαν ὑπὲρ Πατρίδος περὶ τοὺς πεντακόσιαι Κληρικοὶ μάρτυρες. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν εἰρηνικὴν περίοδον τοῦ Ἔθνους ἀκόμη πάντοτε θὰ ἴδωμεν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Πολιτείας, αἰετοτε δίδουσαν καὶ οὐδέποτε λαμβάνουσαν. Ἀπόδειξις καὶ ἡ πρόσφατος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1952 διάθεσις τῶν λειψάνων πλέον τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ὑπὲρ τῶν ἀτελευτήτων ἀναγκῶν τοῦ πτωχοῦ Ἔθνους ἡμῶν. Καὶ εἰς ποῖον βαθμόν; Εἰς βαθμόν ἄνευ ἀριθμοῦ, ἄνευ ὑπολογισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία κατέστη χωλαίνουσα τραγικῶς εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν παντοίων σκοπῶν αὐτῆς, μὴ δυναθεῖσα νὰ ἐπιλύσῃ θετικῶς ἀκόμη τὸ περιπυστον θέμα τῆς μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλη-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 60 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Ζητείται χαρακτηρισμός.

ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ τοῦ Ντίκενς, τὸ 1900, τὰ παιδιὰ τῶν ἀνθρακωρυχείων, χωμένα στὰ κάρβουνα, κάπνιζαν ἀποσιγάρα, γιὰ νὰ πεθάνουν λίγα χρόνια ἀργότερα. Στὴν Ἀθήνα τοῦ '92, ἡ ἀπειλή ἔρχεται ἔξω ἀπὸ τὰ σχολεῖα ἀπὸ «ἐπιτήδειους σκοπευτὲς» τῶν παιδικῶν ψυχῶν. Πρόκειται γιὰ τὸ «παιχνίδι» τοιγάρου. Στὰ πενήντα μέτρα δὲν διαφέρει ἀπὸ ἀναμμένο τοιγάρου. Ἔχει φίλιτρο καὶ μπροστά, ἀντὶ γιὰ καῦτρα, διαθέτει ζελατίνα σὲ κόκκινο χροῶμα καὶ ἀσημόκορη πὸν μοιάζει μὲ στάχυ. Ὅταν τὸ φουῶς, ἐμφανίζεται ἄσπρη σκόνη, πὸν δίνει τὴν ψευδαίσθηση τοῦ καπνοῦ. Πουλιέται τὸ καθένα στὴν τιμὴ τῶν 130 δραχμῶν, σὲ φιλικιστίδια, εἶδη δώρων καὶ περιπέτρα. «Ἀπευθύνονται» —πὸν ἄλλοῦ— στὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ ἡ ὀνομασία του «FAKE CIGARETTE».

Χαρακίησαν τὸ τοιγάρου —πολὸν ἔξυπνα— σὰν ἓνα καρφὶ σὸ φέρετρο. Ἄραγε αὐτὰ τὰ «σιγάρου» τῶν παιδιῶν, πῶς πρέπει νὰ χαρακτηρισθοῦν;

Τὸ τραῦμα στὸ Ἄρμα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ πηγὴ τῆς Ἱστορίας μας εἶναι οἱ ἀρχαιότητες στὸ ἔδαφος καὶ στὸ ὑπέδαφος. Ὅφειλουμε ὅλοι ἀπόλυτο σεβασμὸ.

Οἱ γραμμὲς αὐτὲς χαράσσονται ἐπειδὴ οἱ χιλιαστές οἰκοδόμησαν τὶς τεράστιες ἐγκαταστάσεις τους πάνω στὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο «Γκούρεζα», στὴν πε-

ριοχὴ Ἄρματος Θηβῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταστραφοῦν ὅλες οἱ λακκοειδεῖς κατασκευὲς πὸν ὑπῆρχαν ἐκεῖ. Διαβάζουμε ἐπὶ λέξει στὴν ἐφημερίδα «Ἐκκλησιαστικὴ Μαριτυρία» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας (Ἰανουάριος '92, ἀριθμ. φ. 32): «Ἡ καταστροφὴ εἶναι σημαντικὴ. Πιὸ σημαντικὴ, ὅμως, εἶναι ἡ ἀντιμετώπιση τῆς καταστροφῆς τους ἀπὸ τὴν ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία. Ὅταν γνωρίζουμε τὴν μεγάλῃ εὐαισθησία τῆς Ὑπηρεσίας αὐτῆς, δὲν κίττειται κάποιος τοῖχος σ' ἓνα μοναστήρι γιὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν οἱ λειτουργικὲς ἀνάγκες τοῦ μοναστηριοῦ, ἢ ἀπάθεια στὴν καταστροφὴ ἐνὸς ὀλόκληρου ἀρχαιολογικοῦ χώρου, δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ κατανοητὴ ἀπὸ ἐμᾶς». Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἰερώνυμος, σ' ἐπιστολὴ του στὴν Ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ Ἄρνα Ψαροῦδα - Μπενάκη, ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων: «Ἀσφαλῶς γνωρίζετε διὰ τὰς χιλιαστικὰς ἐγκαταστάσεις στὸν Ἐλεῶνα Θηβῶν, ἀπὸ τὴν κινήσασιν τῶν Βοιωτῶν καὶ τὴν ἀντίθεσιν των νὰ δημιουργοῦνται τέτοια κέντρα προπαγάνδας εἰς εὐαίσθητους ἑλληνικοὺς χώρους. Ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴν κρατικὴ συμπεριφορὰ καὶ τὴν κάθε εἶδους ὑποστήριξιν διὰ νὰ στηθῇ ὅπωςδήποτε τὸ ὀρυμνιῶν αὐτὸ τῆς πύσεως τοῦ ἐγκεφάλου, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μᾶς πῆτε τί συμβαίνει ἐπὶ τέλους εἰς τὸ ὑπουργεῖον σας, διαπὶ τόση ὑποστήριξις τῶν χιλιαστικῶν;...».

Χρειάζονται ἄραγε σχόλια;

ρου, τῆς διοργανώσεως τῶν Ἱ. Μονῶν, τῆς πνευματικῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου, τῶν σημαντικῶν κλάδων ἀσθενείας καὶ γήρατος αὐτοῦ, καὶ πλείστων ἄλλων, εὐθέως ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος.

Κατόπιν τῆς αὐτῆς ἐθνικῆς συμβολῆς, ἄνευ ἐτέρας εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Λαῶν, σήμερον ὅπου τὸ Ἔθνος δίδει τὴν μάχην ἐκ τοῦ συστάδην κατὰ τοῦ Ὑλισμοῦ καὶ τόσων ἄλλων ἐχθρῶν, εἶναι εἰς ἡμᾶς ἐπιτετραμμένον νὰ ἀρνούμεθα, εἰς τὴν κρίσιν ἢ νὰ διανύομεν ἐποχὴν, τὴν μεγαλυτέραν τῶν συμβολῶν, τῆς συγχρόνου περιόδου, ἢτοι τὴν προσθήκην εἰς τὰς ψήφους τῶν ἡθικῶς καὶ ἐθνικῶς σκεπτομένων Ἑλλήνων καὶ ἐκείνης τῶν Κληρικῶν; Ἐἶναι ἡθικῶς καὶ ἐθνικῶς ἐπιτετραμ-

μένον καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Ἔθνος διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἑλληνικοῦ νομοθέτου π ρ ο σ κ α λ ε ῖ εἰς τὰς εἰρηγικὰς ἐπάλλξεις τοὺς Κληρικοὺς ἵνα προσφέρουν τὴν ψήφον αὐτῶν διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων τῆς Χώρας, ἡμεῖς νὰ ἀρνούμεθα τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἱερωτέρου τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων; Ἐἶναι ἢ οὐ ἐπιτακτικὴ ἐθνικὴ ἀνάγκη νὰ ἐπιστρατευσομεν τὰς ἐθνικὰς ψήφους τῶν Κληρικῶν μας, διότι αὐταὶ εἶναι ἐθνικαὶ καὶ μόνον ἐθνικαὶ, καὶ νὰ διαθέσομεν αὐτὰς χάριν ἐπιτεύξεως προσπαθείας, ἐξασφαλιζούσης τὴν εὐημερίαν τοῦ Τόπου;

(Συνεχίζεται)

Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμ. ΔΩΡ. ΠΟΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
 Άναπλ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Άθηνων

Διαπιστώσεις — δυσκολίες

Τί κάνουμε λοιπόν για τή μεταστοιχείωση των «οικοδομικών υλικών»; Ποιό μπορεί να είναι τὸ νόημα καὶ τὸ περιεχόμενό τους;

Ἡ π ί σ τ η ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο τοῦ κοινοῦ εὐρωπαϊκοῦ σπιτιοῦ; Πολλοὶ μιλάνε γιὰ ἐπανευχριστιανισμό καὶ ἐπανευαγγελισμό τῆς Εὐρώπης. Ἄλλοι ὅμως διατυπώνουν τὶς ἀντιρρήσεις τους καὶ προβάλλουν τὶς ἀντιστάσεις τους⁸.

Σὲ μιὰ Εὐρώπη τῶν πολιτῶν πῶς θὰ μιλήσεις γιὰ ὑ π α κ ο ῆ πού αὐτόματα σοῦ φέρνει στή μνήμη τὸ ὑπήκοος καὶ τὸ ὑποτελής. Ἔστω κι ἂν φορολογεῖσαι ἄγρια τὸ ὑπο-τελής δὲν τὸ ἀνέχεσαι. Καὶ στὰ κράτη-μέλη ποιός θὰ δίνει ἐντολές καὶ ποιός θὰ ὑπακούει; Ἡ περιοδικὴ Προεδρία δὲν λύνει τὰ προβλήματα οὔτε ἡ διαφοροποίηση μεταξὺ οδηγιῶν (directives) καὶ συστάσεων (recommandations) θὰ μᾶς ἐμποδίσει νὰ μιλάμε γιὰ διευθυντήρια καὶ γιὰ ξένα κέντρα ἀποφάσεων.

Γιὰ κ ο π ῆ τοῦ θ ε λ ῆ μ α τ ο ς τί θὰ ποῦμε ὅταν ὅλοι κοιτᾶμε νὰ ἐπιβάλλουμε τὴ θέλησή μας μὲ ὁμάδες πίεσεως καὶ ἐπιηρεασμοῦ (lobbying);

Γιὰ τὴν ἐ γ κ ρ ἄ τ ε ι α πολλοὶ μιλάνε μεταμφιεσμένα. Τὴν ὀνομάζουν λιτότητα: ἄλλοι τὴν ἐπιβάλλουν καὶ ἄλλοι τὴν ὑφίστανται. Στὶς προθέσεις πάντως τῶν περισσοτέρων εἶναι νὰ ἐκταμιεύσουν ὅσα μπορέσουν περισσότερα.

Ἡ μ α κ ρ ο θ υ μ ί α μπορεῖ νὰ μεταφράζεται σὲ περιόδους χάριτος γιὰ τοὺς ἀσθενεστεροὺς καὶ αἰτήματα ἐκ μέρους τους γιὰ παράταση τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς πλήρους ἐντάξεως καὶ ἀποτελεσματικότητός τους.

Ἐνα δείγμα σ υ μ π ἄ θ ε ι α ς μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ἐκ μέρους τῶν ἰσχυροτέρων ἀποδοχή, οἱ ἀσθενέστεροι νὰ τρέχουν μὲ «δεύτερη ταχύτητα» καὶ νὰ γίνονται ἀνεκτοὶ ὡς οἱ «φτωχοσυγγενεῖς» τῆς Εὐρώπης.

Ἡ π ρ ὀ τ η τ α δὲν φαίνεται νὰ κυριαρχεῖ.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 57 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους

Τὸ βλέπουμε στὸ ὄφος καὶ τὸν τρόπο διαπραγματεύσεων καὶ συζητήσεων στὶς ὁποῖες δὲν περισσεύει ἡ ὑ π ο μ ο ν ῆ.

Ἡ ἀ ν δ ρ ε ῖ α κι αὐτὴ παίζει τὸ κρυφτούλι σὲ συνεχεῖς ὑπαναχωρήσεις καὶ δημιουργίες μετώπων καὶ στρατοπέδων ἀνάλογα μὲ τὰ συμφέροντα τῆς στιγμῆς· μὲ ἄλλα λόγια «καιροσκοπεῖ».

Ἡ δ ι ἄ κ ρ ι σ ῆ πού θὰ βοηθοῦσε στὴν ἐξακριβωση τοῦ πραγματικῶς συμφέροντος δίνει τὴ θέση τῆς σὲ ἐπιλογές τοῦ τύπου ἄπαξ διὰ παντός.

Ἡ ἔπαρση τῆς ἐξουσίας ἐκτοπίζει τὴν τ α π ε ῖ ν ω σ η καὶ ἔτσι ἐμποδίζει τοὺς ἡγέτες νὰ ἔχουν μιὰ ἀπὸ τὰ κάτω ἀντίληψη τῶν πραγμάτων. Ἡ ταπείνωση ὅμως σὲ κάνει προσεκτικὸ ὥστε νὰ μὴν περηφανεύεσαι γιὰ ἄλλες τυχόν κατακτήσεις σου καὶ σὲ προφυλάσσει ἀπὸ τὶς κακοτοπιές.

Γιὰ ἀ γ ἄ π η, βόθθεια, ἂς μὴ μιλάμε καλλιτέρα. Εἶναι σάν, ὅταν στὰ ἔγγραφα διαγράφουμε μιὰ λέξη, τὸ σημειώνουμε καὶ μονογράφουμε. Ἡ ἀγάπη — ὑποστηρίζουν — εἶναι μειοτική γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου. Ἐξισώνεται μὲ τὴν φιλανθρωπία. Μιλάμε γιὰ δικαιοσύνη ἴσως, γιὰ ἀλληλεγγύη, γιὰ συντροφικότητα. Ἄλλα λόγια ν' ἀγαπιόμαστε... δηλαδή. Παρ' ὅλη ὅμως αὐτὴ τὴν ἀρνητικὴ στὴ σημερινή τους ἐφαρμογὴ στὸν εὐρωπαϊκὸ ὄριο ἀπαρίθμηση, ὑπάρχουν ἐν τούτοις περιθώρια γιὰ μιὰ ἐκ νέου διατύπωση τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ νοήματός τους πού νὰ βρῖσκει ἀνταπόκριση στὴν κατὰ θετικὸ τρόπο ἐφαρμογὴ τους.

Ἄνταπόκριση καὶ συγκλίσεις

Παρ' ὅλη ὅμως αὐτὴ τὴν φαινομενικὴ — γιὰ πολλοὺς ἴσως οὐσιαστικὴ — ἔλλειψη προϋποθέσεων γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ στὸν εὐρωπαϊκὸ ὄριο σήμερα τῶν πνευματικῶν οικοδομικῶν υλικῶν, νομίζω ὅτι ὑπάρχουν ἐν τούτοις περιθώρια γιὰ μιὰ προσέγγιση πολιτικῶν πρακτικῶν πού ἐφαρμόζονται πρὸς τὸ περιεχόμενο καὶ τὸ νόημα τῶν προβαλλομένων ἀπὸ τὸν ἀββᾶ Δωρόθεο ὑλικῶν. Ἀσχέτως ἂν τὸ τελευταῖο μπορεῖ νὰ ἴχῃ ἀντιφατικὰ πρὸς τὴν μόλις πάρα πάνω ἀρνητικὴ ἀπαρί-

θησή μας, διαβλέπω δυνατότητες θετικής ανταποκρι-
σεως και συγκλίσεων.

Έτσι μπορεί να γίνει πραγματικότητα η ανακυ-
κλωση υλικού - πνευματικού, πνευματικού - υλικού και
ένα σχετικά παλιό κείμενο να ανακαινίσει τις αντι-
λήψεις μας και να μᾶς υποχρεώσει σε ένα διαφορετικό
ύφος και ήθος αρχιτεκτονικής τέχνης για την οικοδό-
μηση του κοινού ευρωπαϊκού σπιτιού και της ένωμης
Ευρώπης. Για κάτι τέτοιο όμως απαιτείται πολλή έρ-
γασία και πολύς κόπος. Μόνο όποιος δεν έχτισε δεν
μπορεί να καταλάβει το μέγεθος της προσπάθειας.

Το κοινό ευρωπαϊκό σπίτι δεν μπορεί κανένας μη-
χανικός να μᾶς το προσφέρει «με το κλειδί στο χέρι».
Ούτε απλή «επίβλεψη» είναι δυνατό να μᾶς οδηγήσει
στο ποθητό αποτέλεσμα. Η προτιμώμενη διαδικασία
—και πού συμφέρει στην περίπτωσή μας— είναι αυτή
της «έπιστασίας». Όλα να περνάνε από έλεγχο. Στις
προτάσεις να υπάρχουν αντι-προτάσεις. Στις προσφο-
ρές, αντι-προσφορές. Οι αποφάσεις να είναι κοινές
καθώς και οι ευθύνες.

Έτσι σιγά σιγά θ' αρχίζουμε το μέτρημα. Κι όταν
μετρώ τα υλικά του άβδᾶ τὰ βρίσκω δώδεκα και προσ-
παθῶ να βρω τις αντιστοιχίες τους και τις εφαρμογές
τους. Σάν παιδί «μετρώ τ' ἄστρα»... και τὰ βρίσκω
κι αυτά δώδεκα. Μόνο πού το «παιχνίδι» αυτό πού
καλούμαστε να παίξουμε δεν είναι για παιδιά. Είναι
«παιχνίδια πού παίζουν οἱ μεγάλοι»⁹.

Τὸ ἐρώτημά μου είναι ἂν τὰ υλικά θὰ μείνουν σάν
«πλίνθοι, λίθοι, κέραμοι ἀτάκτως ἐραμμένα», σκόρπια
κι ἄχρηστα· και τ' ἄστέρια πλάνητες - πλανήτες, ἀνέν-
ταχτοι σὲ κάποιον ἀστερισμό. Θὰ ἦταν πραγματικά
κρίμα ἂν ἀκολουθώντας μιὰν ἀρχιτεκτονική τῆς σκόρ-
πιας ζωῆς δὲν ὀδηγηθοῦμε σύντομα στὴν οἰκοδομὴ τοῦ
«κοινού ευρωπαϊκού σπιτιού» μὲ τὶς προϋποθέσεις πού
ἀπαιτοῦνται.

Στὸ κλειδί αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ θὰ ἐμφανιστοῦν δι-
τεταγμένα πάλι: τὰ δώδεκα μικρὰ ἀστεράκια. Μόνο πού
τὸ κλειδί θὰ ἔχει διπλὴ λειτουργικότητα. Δὲν θὰ κλει-
δώνει και θ' ἀμπαρώνει τὸ σπίτι σάν ἀπόρθητο φρού-
ριο· θ' ἀνοίγει τὴν πόρτα και θὰ καλοδέχεται και νέους
ἐνοίκους στὸ κοινὸ πιά σπίτι. Οἱ καινούργιοι τηρών-
τας τοὺς κανόνες εὐγενείας μποροῦν νὰ προσφέρουν
μπαίνοντας στοὺς παλιούς τὴν ὁμορφὴ ἀνθοδέσμη πού
θέσαμε προμετωπίδα στὸ ἄρθρο μας¹⁰.

Οἱ εὐχὲς τῶν Πατέρων μας και ἰδιαίτερα τοῦ ἀδ-
δᾶ Δωροθέου και Βαρσανουφίου ἄς στηρίζουν τὰ θε-
μέλια τοῦ καινούργιου μας σπιτιοῦ.

(Τέλος)

8. Ὁ Καθηγητὴς G. Thils τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ
Πανεπιστημίου τῆς Λουβαίν εἶχε καταγράψει σημαντικὲς σκέ-
ψεις τοῦ πάνω στὸ θέμα «Χριστιανικὴ πίστη και ἐνότητα τῆς
Ευρώπης» στὸ περ. «Notes» (Σημειώσεις) τῆς Θεολογικῆς
Ἐταιρείας τῆς Λουβαίν, στὸ τεῦχος 55 τοῦ Σεπτεμβρίου 1989,
σ. 7. Ὁ ἴδιος συγκέντρωσε σ' ἕναν μικρὸ τόμο (110 σ.) κεί-
μενα τῆς περιόδου 1950-1990 (Πάπας Πίος XII - Ἰωάννης-
Παῦλος II), πού δείχνουν τὴν ἐξέλιξη τῆς σκέψεως ἀναφορικά
μὲ τὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας στὴ μέλλουσα πολιτικὴ Ευρώπη
(Le statut de l'Église dans la future
Europe politique, Leuven, ἐκδ. Peeters, 1991).
Ποιᾶς Ἐκκλησίας ὅμως; Ὁ προβαλλόμενος ὑπὸ τῶν Ρωμαιο-
καθολικῶν ἐπανευαγγελιστῶν τῆς Ευρώπης γίνεται ἀντιλη-
πτός ἀπὸ τοὺς Προτεστάντες ὡς ἀπειλητικὴ πρόθεση. Ἡ
ἀπάντηση θὰ ἦταν μιὰ «προτεσταντικοποίηση τῆς Ευρώπης»
(Protestantiser l'Europe?); Ὁ ἀρθρογράφος τῆς μηνιαίας
ἐλβετικῆς ἐφημερίδας «Le Protestant» Bernard Reymond
τὸ ἀρνεῖται. Δὲν πρόκειται γιὰ ζήτημα ἀνταγωνισμοῦ. «Προ-
τεστάντες και καθολικοί, γράφει, δὲν εἴμαστε πλέον μόνοι
στὴν Ευρώπη. Τοῦ λοιποῦ συναντᾶμε ἐδῶ ὀρθοδόξους, Ιου-
δαίους, μουσουλμάνους, βουδιστῆς και κυρίως ἄθεους οὐμα-
νιστῆς και ἄλλους. Ὅλοι ἔχουν και πρέπει νὰ μποροῦν νὰ βρί-
σκουν τὴ θέση τους. Τὸ ἀληθινὸ πρόβλημα ἀπ' ἐδῶ και πέρα
δὲν είναι νὰ ἐπικρατήσουμε στὴν Ευρώπη, ἀλλὰ νὰ τὴ βοηθή-
σουμε νὰ υπάρξει» (τεῦχος 9, Ὀκτωβρίου 1991, σ. 1). Χρή-
σιμες ἀπαντήσεις ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Ὀρθοδοξίας βρῖσκει
ὁ ἀναγνώστης στὸν μόλις κυκλοφορηθέντα τόμο τῶν Πρα-
κτικῶν τοῦ Ζ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου, «Ἡ
Ὀρθοδοξία στὴν Ἐνωμένη Ευρώπη (7-9
Σεπτεμβρίου 1990)», Ἀθήνα 1991, 510 σ.

9. Τὰ μεγάλα παιδιά δηλαδή, Ἐδῶ ὑπαινίσσομαι τὴ θεω-
ρία τῶν παιγνίων» μὴ ἀπὸ τὶς πρὸ ἐνδιαφέρουσες ἐξελίξεις
ἐφαρμοσμένων μαθηματικῶν τῆς τελευταίας 50ετίας. Προ-
ϋποθέτει ἀμοιβαῖες ἰσορροπίες και ἀλληλοὑποχωρήσεις. Ἄν
μποροῦν νὰ ἐφαρμοστοῦν σὲ οικονομικὲς τακτοποιήσεις και
νὰ ἐπιτύχουν ἐπιωφελεῖς διακανονισμούς γιὰτὶ ὄχι και ἐκεῖ
ὅπου ὑπάρχουν ἀνταλλαγές και ἄλλου τύπου συμφέροντα!
Ἡ σύνθεση τῶν συμφερόντων ὀδηγεῖ στὴν ἀνάγκη γιὰ σύγκλιση
ἀπόψεων και πολιτικῆς. Θὰ ἦταν πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ ἐφαρ-
μογὴ αὐτῆς τῆς θεωρίας σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὰ «πνευματικὰ θεμέ-
λια» τῆς Ευρώπης, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἐνέχουν ἀντιθέσεις και
συγκρούσεις. Δὲν θεωρῶ ὅτι εἶμαι ὁ πλέον κατάλληλος γιὰ
ένα τέτοιο ἐγχείρημα. Ἐχοντας γράψει τὸ κυρίως κείμενο
ἐμπνεύστηκα τὸ περιεχόμενο τῆς παρούσης ὑποσημειώσεως
ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου» ἀπὸ τὸ ἄρθρο τοῦ Καθηγητοῦ Ἀχιλλῆα
Γραμμένου Ἀδαμαντιάδη (Πανεπιστήμιο Βηθεσδᾶ τῶν Η.Π.Α.),
Παιχνίδια πού παίζουν οἱ μεγάλοι, στὴ μηνιαία ἐκδοση τῆς
Ἰ. Μητρ. Δημοτηριάδος «Πληροφόρηση», τεῦχος Ἰανουαρίου
1992, σ. 4.

10. Ἡ ἀνθοδέσμη και τὸ κλειδί μὲ τ' ἄστέρια βρῖσκονται
σὲ διαφημιστικὰ ἐντυπα τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Euroconfiden-
tiel εἰδικευμένον σὲ ἐκδόσεις μὲ δεδομένα τῶν Ευρωπαϊκῶν
Κοινοτήτων. Πρόσφατα κυκλοφόρησε τὸ βιβλίο τοῦ Ἑλληνα
Nicolas Moussis, Accès à l'Europe. Manuel de la construc-
tion européenne, Rixensart (Belgique) 1991 (Ἐἰσοδος
στὴν Ευρώπη. Ἐγχειρίδιο τῆς ευρωπαϊκῆς οἰκοδομῆς).

Γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ στὸν «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» πρέπει
νὰ ἀπευθύνεσθε στὴ Διεύθυνση τοῦ Περιοδικοῦ
«ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὁδὸς Ἰωάννου Γεωργιάδου 14,
115 21 Ἀθήνα — Τηλ. 72.18.308.

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΩΝ

Α' Τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου
κ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ

- 06.00 Ἐναρξή
- 06.01 Μετάδοση Ὁρθρου καὶ Θ. Λειτουργίας
- 08.00 Τὸ Συναξάρι τῆς ἡμέρας
- 08.15 Ἀναγγελία τοῦ Προγράμματος
- 08.30 Κάθε μέρα μιὰ ἄλλη καλημέρα
- 09.00 Σύντομο πρωτὸν δελτίο εἰδήσεων
- 09.05 Συνέχεια τῆς ἐκπομπῆς
- 10.00 Δελτίο εἰδήσεων
- 10.05 Συνέχεια τῆς ἐκπομπῆς
- 10.30 Στους δρόμους τῆς Μουσικῆς
- 11.00 Μουσικὸ Περιοδικὸ
- 12.00 Ἀγάπη στὴν πράξη
- 12.30 Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς
- 13.00 Σύντομο δελτίο εἰδήσεων
- 13.05 Ἀπὸ τὸ θησαυρὸ τῶν Πατέρων
- 13.30 Τὰ Μοναστήρια τῆς Ἀρκαδίας
- 14.00 Ἀναλυτικὸ δελτίο εἰδήσεων
- 14.30 Σχόλιο
- 14.45 Ποικίλα νεανικὰ θέματα. Ἀπὸ νέους γιὰ νέους
- 15.30 Παιδιὰ συζητάμε;
- 16.00 Σύντομο δελτίο εἰδήσεων
- 16.05 Ὁ γιατρός σας συμβουλεύει
- 16.30 Θέματα Θείας Λατρείας
- 17.00 Ἐμεῖς οἱ γυναῖκες
- 18.00 Μετάδοση Ἑσπερινοῦ
- 19.00 Ἀναλυτικὸ δελτίο εἰδήσεων - σχόλιο
- 19.30 Βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ
- 20.00 Πρόσκληση στὸ Στούντιο
- 21.00 Μετάδοση τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου καὶ τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας
- 21.30 Ἀγιολογικὸ ἀνάγνωσμα
- 22.00 Βραδινὸ δελτίο εἰδήσεων
- 22.05 Μουσικὴ Δύση
- 22.30 Βυζαντινὴ καληνύχτα
- 24.00 Τέλος τοῦ Προγράμματος - Προσευχὴ

ΠΕΜΠΤΗ

- 06.00 Ἐναρξή
- 06.01 Μετάδοση Ὁρθρου καὶ Θείας Λειτουργίας
- 08.00 Τὸ Συναξάρι τῆς ἡμέρας
- 08.15 Ἀναγγελία τοῦ Προγράμματος
- 08.30 Κάθε μέρα μιὰ ἄλλη καλημέρα
- 09.00 Σύντομο δελτίο εἰδήσεων
- 09.05 Συνέχεια τῆς ἐκπομπῆς
- 10.00 Δελτίο εἰδήσεων
- 10.05 Συνέχεια τῆς ἐκπομπῆς
- 10.30 Ὁ ἡρωϊκὸς Πόντος
- 11.00 Μουσικὲς συναυτήσεις
- 12.00 Θέματα Οἰκολογίας
- 13.00 Σύντομο δελτίο εἰδήσεων
- 13.05 Θύμησες καὶ μνημῆς
- 14.00 Ἀναλυτικὸ δελτίο εἰδήσεων - ρεπορτάζ
- 14.30 Σχόλιο
- 14.45 Συζητήσεις ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης
- 15.30 Ραδιομικρόκοσμος (γιὰ παιδιὰ σχολικῆς ἡλικίας)
- 16.00 Σύντομο δελτίο εἰδήσεων
- 16.05 Λυρικὰ ἀριστουργήματα
- 17.00 Ὅνειρο στὸ κύμα
- 17.30 Λειτουργικὴ ζωὴ
- 18.00 Μετάδοση Ἑσπερινοῦ
- 19.00 Ἀναλυτικὸ δελτίο εἰδήσεων
- 19.30 Βυζαντινὴ μουσικὴ κυψέλη
- 20.00 Συζητήσεις μὲ νέους γιὰ θέματα παιδείας
- 21.00 Μετάδοση Ἀκολουθίας τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου καὶ τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας
- 21.30 Ἀγιολογικὸ ἀνάγνωσμα
- 22.00 Βραδινὸ δελτίο εἰδήσεων
- 22.05 Μουσικὴ Δύση
- 22.30 Θεολογικὴ προσέγγιση τῆς ἀγιογραφίας
- 23.00 Σχόλια στὴν ἐπικαιρότητα
- 23.30 Βυζαντινὴ καληνύχτα
- 24.00 Τέλος τοῦ Προγράμματος - Προσευχὴ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

- 06.00 Ἐναρξή

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 59 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

ΣΤΟΥΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΑΓΡΟΥΣ ΤΗΣ ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. ΣΩΤ. Ε. ΤΡΑΜΠΑ

Καθὼς διανύουμε ἀκόμα τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ ἔτους 1992, συνοπτικῶς καταγράφουμε τίς ὁρατές, ἔστω, εὐλογίες ποὺ ὁ Κύριος τοῦ Ἀμπελῶνος χάρισε στοὺς Ἱεραποστολικούς Ἀγρούς Του στήν Ἄπω Ἀνατολήν, κατὰ τὸ ἔτος 1991:

ΚΟΡΕΑ

— Ἀξιώθηκαν «τῆς ἄνωθεν ἀναγεννήσεως, δι' ὕδατος (τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος) καὶ Πνεύματος» (διὰ

τοῦ Ἁγίου Χρίσματος), 34 Κορεάτες ἀδελφοί μας καὶ «προσετέθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ» μας.

— Χειροτονήθηκαν δύο Κορεάτες Ἱερεῖς, ὁ π. Ἀλέξανδρος Χάν, τελειόφοιτος τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ ὁ π. Παῦλος Κουόν, ἀπόφοιτος τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου τῆς Σεούλ.

— Μὲ ἱεραποστολική «βίζα» ἤλθαν στήν Κορέα καὶ προσφέρουν τίς ὑπηρεσίες τους στήν Ἱεραποστολή μας ὁ ἀρχιμ. π. Σωφρόνιος Γραβάνης καὶ ἡ συν/χος

06.01	Μετάδοση Ὁρθρου καὶ Θείας Λειτουργίας
08.00	Τὸ Συναξάρι τῆς ἡμέρας
08.15	Ἀναγγελία τοῦ Προγράμματος
08.30	Κάθε μέρα μιὰ ἄλλη καλημέρα
09.00	Σύντομο δελτίο εἰδήσεων
09.05	Συνέχεια τῆς ἐκπομπῆς
10.00	Δελτίο εἰδήσεων
10.05	Συνέχεια τῆς ἐκπομπῆς
10.30	Ἀναδρομὴ στὸ δημοτικὸ τραγούδι
11.00	Μουσικὸ περιοδικὸ
12.00	Ἐπιστήμη καὶ Τεχνολογία
12.30	Ἡ γυναίκα καὶ ὁ κόσμος τῆς
13.00	Σύντομο δελτίο εἰδήσεων
13.05	Ἱατροκοινωνικὰ θέματα
14.00	Ἀναλυτικὸ δελτίο εἰδήσεων - ρεπορτάζ
14.30	Τὸ σχόλιο
14.45	Ἐκκλησία καὶ ἀθλητισμὸς
15.30	Βιβλία γιὰ παιδιὰ
16.00	Οἱ θησαυροὶ τῆς Παράδοσης
17.00	Ἀπ' εὐθείας μὲ τοὺς ἀκροατές
18.00	Μετάδοση τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος τῆς Παρασκευῆς
19.00	Ἀναλυτικὸ δελτίο εἰδήσεων
19.30	Φωνές τῆς βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς
20.00	Τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν καὶ ὁ Θεολόγος
21.00	Μετάδοση τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου καὶ τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας
21.30	Ἀγιολογικὸ ἀνάγνωσμα
22.00	Γνωριμία μὲ τὴν Καινὴ Διαθήκη
22.30	Ναρκοτικὰ
23.30	Βυζαντινὴ καληνύχτα
24.00	Τέλος τοῦ Προγράμματος - Προσευχὴ

ΣΑΒΒΑΤΟ

06.00	Ἐναρξῆ
06.01	Μετάδοση Ὁρθρου καὶ Θείας Λειτουργίας
08.00	Κλασσικὴ μουσικὴ
09.00	Φυσικὲς καὶ ὑγιεινὲς λύσεις
09.30	Παιδικὴ ἐκπομπή
10.00	Συζητώντας γιὰ Τέχνη
11.00	Κοντὰ στοὺς παλινοστοῦντες
11.30	Ὁ Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς
12.30	Ἐκκλησία καὶ Ἐκκλησίες
13.30	Ἀπὸ τὸ χῶρο τοῦ Θεάτρου
14.00	Ἀναλυτικὸ δελτίο εἰδήσεων - ρεπορτάζ
14.30	Ἱστορικὲς παρεμβάσεις
15.30	Θαύματα καὶ θαυμάσια τῆς πατερικῆς διδασκαλίας
16.00	Κατήχηση γιὰ ξένους (στὰ ἀγγλικά, γερμανικά καὶ ἀραβικά)
16.45	Τὸ μυστήριον τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ
17.30	Βυζαντινὴ μουσικὴ
18.00	Μετάδοση Ἑσπερινοῦ
19.30	Ἡ Παναγία στὴ ζωὴ μας
20.00	Σελίδες ἀπὸ τὴ λογοτεχνία
20.30	Χριστιανικὴ Ἀθήνα
21.00	Μετάδοση τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου καὶ τοῦ Κανόνος τῆς Θ. Μεταλήψεως
21.30	Ἑρμηνεῖα τῆς Θείας Λειτουργίας
22.00	Συντροφιά μὲ τοὺς μεγάλους τοῦ πνεύματος
22.30	Διδαχὲς ἀπὸ τὸν ἅγιο Νικόδημο τὸν Ἀγιορείτη
23.00	Ἐπιστημονικὰ θέματα
23.30	Βυζαντινὴ καληνύχτα
24.00	Τέλος τοῦ Προγράμματος - Προσευχὴ

προϊσταμένη του «Ευαγγελισμού» αδελφή Χρυσούλα Νικολαΐδου.

— Συνεχίστηκαν οι μηνιαίες Ίερατικές Συνάξεις των κληρικών στη Σεούλ.

— Στο Παρεκκλήσιο του Ἀγ. Εὐθυμίου ἐκκλησιάζονται οι πιστοί μας στην πόλη Τσόν-Τζού, ὥσπου νὰ ολοκληρωθῆ ἡ ἀνέγερση τοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. (Ἡ ἀποπεράτωσή του ἀντιμετωπίζει ἀπρόβλεπτες δυσκολίες, λόγω αἰφνιδίας ἀξήσεως τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων καὶ τῆς τιμῆς τῶν οἰκοδομικῶν ὕλικῶν).

— Συνεχίστηκαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ τὰ Κατηχητικά Μαθήματα ὄλων τῶν βαθμίδων, σὲ ὄλους τοὺς Ἱ. Ναοὺς μας, καθὼς καὶ τὰ καθιερωμένα ἀπὸ ἐτῶν ἱεραποστολικά προγράμματα.

— Στὸ Παγκόσμιο Προσκοπικὸ Τζάμπορι, πὺ ἐγινε τὸν Αὐγούστο στὴν Κορέα, μιὰ μεγάλη σκηνὴ εἶχε διαμορφωθῆ σὲ Ὁρθόδοξο Παρεκκλήσιο. Σ' αὐτὸ ἐκκλησιάζονταν οἱ 100 ὀρθόδοξοι πρόσκοποι ἀπὸ Ἑλλάδα, Κύπρο, Ἀμερικὴ καὶ ἄλλες χῶρες. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι Πρόσκοποι καὶ Βαθμοφόροι ἀπὸ ὅλες τίς χῶρες τοῦ κόσμου τὸ ἐπισκέφθηκαν καὶ εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ μάθουν κάτι γιὰ τὴν Ὁρθόδοξὴ Ἐκκλησία καὶ νὰ πάρουν σχετικὰ ἐντυπα.

Ἐξ ἄλλου, ἡ φιλοξενία τῶν ἐξ Ἑλλάδος 70 Προσκόπων στοὺς χώρους τοῦ Ἱεραποστολικοῦ Κέντρου τῆς Σεούλ ἐπὶ πέντε ἡμέρες, ὁ ἐκκλησιασμὸς τους στὸν Ἀγ. Νικόλαο, ἡ συμμετοχὴ τους ὡς ἀναδόχων σὲ ὀμαδικὴ Βάπτισμα καὶ ἡ ὀργάνωση «Ἑλληνικοῦ Πανηγυριοῦ» μὲ ἑλληνικοὺς χοροὺς φουστανελλοφόρων καὶ ἑλληνικὰ ἐδέσματα, ἔδωσαν μεγάλη χαρὰ στοὺς πιστοὺς μας καὶ συνέσφιξαν πρὸς πολλὸ τοὺς πνευματικὸς καὶ ἐθνικοὺς δεσμοὺς τῶν Κορεατῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν Ἑλλήνων.

— Τέλος, μεγάλη τοῦ Θεοῦ εὐλογία ἦταν γιὰ ὀλοκληρὸ τὸ πλήρωμα τῆς ἐδῶ Ἐκκλησίας μας ἡ πρόσφατη ποιμαντικὴ περιοδεία στὴν Κορέα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας Ν. Ζηλανδίας κ. Διονυσίου.

ΙΝΔΙΑ

— Ἀπὸ τὸν Αὐγούστο εὐρίσκεται στὴν Καλκούτα τῆς Ἰνδίας ὁ π. Ἰγνάτιος Σταυρονικητιανός. Ἀφοῦ ὀλοκλήρωσε τὴν ἀνακαίνιση τοῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος (ὁ ὁποῖος ἐπὶ 18 ἔτη ἔμεινε, ἐλλείψει ἱερέως, κλειστός), ἐπανήρχισε τὴν λειτουργία του ἀπὸ τὴν 13ην Ὀκτωβρίου. Στὴν Καλκούτα προσφέρουν τὴ διακονία τους ἡ Μοναχὴ Νεκταρία Παραδείση καὶ ἡ δ. Γεωργία Γαλανοπούλου.

— Σεμινάριο προετοιμασίας ὑποψηφίων κληρικῶν

λειτουργοῦσε ἐπὶ δέμηνο στὸ Ἀραμπάχ τῆς Δυτ. Βεγγάλης Ἰνδίας.

— Στὸ χωριὸ Ἀκίνα τῆς Δυτ. Βεγγάλης ὁ ἐκεῖ Κατηχητής, πὺ εἶναι καὶ δάσκαλος στὸ ἴδιο χωριὸ, δώρισε οἰκόπεδο γιὰ ἀνέγερση ναοῦ.

— Στὸ χωριὸ Νάν - Νταπούρ ἀγοράστηκε οἰκόπεδο γιὰ ἀνέγερση ναοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ τὸν ἐκκλησιασμὸ καὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἰνδῶν τῶν γύρω χωριῶν. (Σὲ 21 χωριὰ τῆς Δυτ. Βεγγάλης ἔχουν βαπτισθῆ 1900 Ἰνδοὶ καὶ λειτουργεῖ μόνον ὁ ναὸς στὸ Ἀραμπάχ).

ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ

— Ὁλοκληρώθηκε ἡ ἀνέγερση τοῦ πρώτου ὀρθοδόξου Ναοῦ στὴν Ἰνδονησία, στὸ χωριὸ Γκρασκ τῆς Ἰάβας, ἐξοπλίστηκε μὲ ὄλα τὰ ἀναγκαῖα ἱερά σκεύη καὶ ἄρχισε ἡ λειτουργία του.

— Κατόπιν ἐπιμελοὺς μακροχρονίου Κατηχήσεως, 40 Ἰνδονησίοι ἔγιναν μέλη τῆς ἐκεῖ Ἱεραποστολικῆς Ἐκκλησίας μας.

ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ

— Ἐξοπλίστηκε μὲ ὄλα τὰ ἀπαραίτητα ἱερά σκεύη, εἰκόνες κ.λπ., ὁ κατασκευασμένος ἀπὸ καλάμια - μπαμποὺ ναὸς τῆς Θεοτόκου, στὸ χωρὸ Μπαχάντα τῆς νήσου Μασμπάτε τῶν Φιλιππίνων. Προσπάθεια καταβάλλεται νὰ ἐξευρεθοῦν οἱ ἀπαραίτητοι πόροι γιὰ νὰ κτισθῆ μόνιμος ναὸς, πὺ νὰ ἀντέχη στοὺς τυφῶνες, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους συχνὰ πλήττεται ἡ περιοχὴ αὐτή.

— Κτίστηκε τὸ πρῶτο ὀρθόδοξο Μοναστήρι στίς Φιλιππίνες, ἐπίσης στὸ χωριὸ Μπαχάντα, καὶ ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον ἐγκαταβιοῦν σ' αὐτὸ τέσσερις Φιλιππινέζες Μοναχές.

— Δύο Φιλιππινέζοι ὑποψήφιοι κληρικοὶ πῆγαν τὴ καλοκαίρι στὴν Ἱ. Μονὴ Παρακλήτου Ὁρωποῦ Ἀττικῆς, ὅπου ἐπὶ δέμηνον παρακολούθησαν μαθήματα καὶ ἔζησαν τὸν πλοῦτον τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας μας.

Μέσα σ' ἓνα χρόνο κυκλοφορεῖ σὲ γ' ἔκδοση ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία

Ἀρχιμ. Συμεὼν Π. Κούτσα

Ἡ ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Γιατί, πῶς καὶ πότε νηστεύουμε.

Ἀπευθυνθῆτε: Ἀποστ. Διακονία, Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα — Δραγατσανίου 2 — πλατ. Κλαυθμῶνος. Τηλ. 7228.008, 3228.637.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝ-ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΨΗΦΙΣΜΑ

Τοῦ π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Δρ. Θεολ., Δρ. Φιλολ., Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

1. ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ

Στὴν Παν-Ἱερατική Σύναξη τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1991, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἀπευθυνόμενος στὸν Ἑλληνικὸ λαό, σὰ πλαίσια συνεντεύξεως Τύπου, ἰόνισε ὅτι:

δίπλα στοὺς ἐθνικοὺς κινδύνους, ποὺ ἀπειλοῦν σήμερὰ τὴν πατρίδα μας («ψευτομακεδονικό», κίνδυνος ἐξ Ἀνατολῶν, ἀνάπτυξη τοῦ ἰσλαμικοῦ σὰ Βαλκάνια), δροῦν καὶ κινοῦνται πολυάριθμες αἵρέσεις, ποὺ ἀποτελοῦν σοβαρότατο ἐσωτερικὸ κίνδυνο, καθὼς ἀπεργάζονται τὴν ἀλλοίωση τῆς ἐλληνορθόδοξης ταυτότητος τοῦ λαοῦ μας.

«Καὶ οἱ μὲν δυτικὲς προπαγάνδες, ἰδιαίτερα οἱ θρησκευτικὲς, ὑπογράμμισε ὁ Μακαριώτατος, δὲν ἔπαυσαν ποτὲ νὰ δροῦν στὸν ἐλληνικὸ χῶρο διαδρωτικὰ καὶ διαλυτικὰ, περισσότερο ὅμως ἐπικίνδυνες ἀποδεικνύονται διάφορες ἀνατολικὲς θρησκευτικὲς αἵρέσεις, οἱ ὁποῖες ἐπεκτείνονται ἀπὸ ἐτῶν στὸν χῶρο τῆς Εὐρώπης καὶ μὲ τὸν ἀντικεινῶνικὸ καὶ ἀπάνθρωπο χαρακτήρα τοὺς ἀποτελοῦν οὐσιαστικὴ ἀπειλή γιὰ τὸ Λαὸ μας. Μὲ κτάλληλες σύγχρονες μεθοδεύσεις ἀκυρώνουν τὴν ἐλευθέρᾳ προσωπικὴ σκέψη καὶ κρίση καὶ καθιστοῦν τὰ θύματά τοὺς εὐάλωτα εἰς κάθε εἶδους διδασκαλίᾳ, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀλλοίωση τῆς προσωπικότητός τοὺς. Οἱ αἵρετικὲς καὶ παραθρησκευτικὲς ὁμάδες δὲν περιορίζονται πλέον στὸν θρησκευτικὸ τομέα, ἀλλὰ καλύπτουν ὅλους τοὺς τομείς τῆς ζωῆς. Παγιδεύουν μὲ προκάλυμμα τὴν υγεία, τὴν οἰκολογία, τὴν μουσική, τὸν χορὸ, τὸν ἀθλητισμὸ. Κρύπτονται ἀκόμη καὶ πίσω ἀπὸ φροντιστήρια προετοιμασίας γιὰ τὴν πανελλήνιαν ἐξετάσεις, ἰδρῶν παιδικὸς σταθμοὺς, λειτουργοῦν ραδιοτηλεοπτικὸς σταθμοὺς καὶ μέσω εἰδικῶν ὁργανώσεων διεισδύουν στὸν χῶρο τῆς πολιτικῆς, τῶν πανεπιστημίων, τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, τῆς οἰκονομίας καὶ ἰδιαίτερος τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημερώσεως. Πρόκειται γιὰ ἑκατοντάδες ὁργανώσεις καὶ τάσεις, 8 ἐλεύθερες Ἐκκλησίες, 31 πεντηκοστιανές, χαρισματικὲς καὶ νεοπεντηκοστιανές, 46 ὑπερδογματικὲς ὁμάδες μὲ χιλιαστικὲς τάσεις, 6 ἐσχατολογικὲς ὁμάδες, 3 ἀποστολικὲς καὶ 7 ἄλλες ὁμάδες. Πολλὲς ὁμάδες, ἐνῶ κινου-

ται στὸν ἐξωχριστιανικὸ χῶρο, προβάλλονται ὡς χριστιανικὲς καὶ παραπλανοῦν πολλοὺς. Σ' αὐτὲς συγκαταλέγονται καὶ οἱ μορμόνοι, ποὺ αὐτοχαρακτηρίζονται «Ἐκκλησία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν ἁγίων τῶν Τελευταίων Ἡμερῶν». Νεαροὶ κυρίως ὀπαδοὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ περιφέρονται σὲ δρόμους, πλατείες, χτυποῦν τὴς πόρτες μας καὶ κηρύττουν τὴς δοξασίες τοὺς ὡς τὸ ἀληθινὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ.

Ὅχι μόνον ἡ Ἐκκλησία, εἶπε ὁ Μακαριώτατος, ἀλλὰ καὶ ἡ Πολιτεία, ἡ πνευματικὴ ἡγεσία, ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκηση, πρὸ παντὸς οἱ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι φορεῖς τῆς χώρας μας, πρέπει νὰ ἀναλάβουν τὴς εὐθύνες τοὺς. Πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦν σὲ ὅλη τὴν ἔκτασή τοὺς τὸν κίνδυνο διαδρώσεως τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἐθνικοῦ μας φρονήματος καὶ νὰ ἐνεργήσουν ἀνάλογα μὲ τὴν σοβαρότητα τῆς καταστάσεως καὶ μὲ τὴν θέση εὐθύνης, τὴν ὁποία κατέχουν».

Ἀπὸ τὴς ἐξωχριστιανικῆς ὁμάδες ποὺ δροῦν μὲ ποικίλα προσώπεια καὶ ἀπειλοῦν τὴς ἀξίες μας καὶ τὸν πολιτισμὸ μας, ὁ Μακαριώτατος ἀνέφερε τὴς ἐξῆς χαρακτηριστικὲς, ποὺ ἀσκοῦν καταστροφικὸ ἔργο στὴ χώρα μας: «Ἀνάστα Μάργκα», «Ἀρμονικὴ Ζωή», «Ἑλληνικὸ Κέντρο Ἐσωτερικοῦ Χριστιανισμοῦ», «Ἐνωσὴ Γιόγκα Ἡλίανθος», «Θετικιστικὸ Κέντρο Αὐτοσυγκέντρωσης», «Ἰάμβλικος», «Κέντρο Ἀνθρωπιστικῆς Ψυχολογίας», «Κέντρο Γιόγκα Ἀθηνῶν», «Κέντρο Σατανανάντασραμ», «Κέντρο Διαλογισμοῦ τοῦ Ὄσο», «Κέντρο Ἐφηρμοσμένης Φιλοσοφίας Ἑλλάδος», ποὺ προβάλλει τὴν «σηθεντόλοτζυ» καὶ παγιδεύει ἀνύποπτους πολίτες μὲ τὴν προσφορὰ δωρεὰν τέστ προσωπικότητος, «Διεθνῆς Ἐταιρία Διαλογισμοῦ», «Ἑπερβατικὸς Διαλογισμὸς», «Μεταφυσικὴ Ἀδελφότης Πνευματικῆς Τελειότητος», «Νέα Ἀκρόπολις», «Ἐταιρία Παγκόσμιας Ἐνοποίησης» τοῦ Ψευδομεσσία Μούν, «Οἰκουμηνικὴ Ζωή», «Ὁμακόειο», «Ὁμιλος Ἐξυπηρετητῶν», «Ὁμιλος Μελετῶν», «Κέντρο Μεταφυσικῆς Ὄσιρις», «Καφὲ σχολεῖο», «Παιδιὰ τοῦ Θεοῦ» ἢ «Οἰκογένεια τῆς Ἀγάπης», «Πανελλήνιο Κέντρο Διαλογισμοῦ Μπράχμα Κούμαρις», «Πνευματικὸ Κέντρο ΩΜ», «Σύλλογος Θετικιστῶν Μελετῶν», «Τὰ Καλὰ Νέα», «Πανελλήνιο Κέντρο Γνωστικῶν Σπουδῶν καὶ πολλὲς ἄλλες ὁμάδες.

(Συνεχίζεται)

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΝΗΠΙΟΒΑΠΤΙΣΜΟΥ *

Τοῦ κ. ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ
θεολόγου - καθηγητοῦ

Ἐπίσης ὁ καθηγητὴς Κ. Δουβουνιώτης ἔγραψε πὸς «τὸ Βάπτισμα πρέπει νὰ μεταδίδεται εἰς πάντας ἀνεξαρτήτως γένους καὶ ἡλικίας, ἀφοῦ ἡ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου φέρει γενικὸν χαρακτήρα, ἐπιτάσσουσα τὸ βάπτισμα πάντων τῶν ἐθνῶν. Τοῦτο δ' ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Βεβαίως ἐν ἀρχῇ οἱ ἀπόστολοι ἐστράφησαν καὶ ἔπρεπε νὰ στραφῶσι πρὸς τοὺς ἐνηλικίους καὶ οὐχὶ πρὸς τὰ παιδιά, ἅτινα ἐθνικῶν ἢ Ἰουδαίων ὄντων τῶν γονέων αὐτῶν δὲν ἦτο εὐκόλον οὐδὲ δυνατὸν νὰ βαπτισθῶσιν, ἐλλείποντος τοῦ ἐξεργύου μετὰ τὸ βάπτισμα χριστιανικῆς αὐτῶν ὑπὸ τῶν γονέων ἀνατροφῆς. Μετὰ ὅμως τὴν προσδοχὴν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν βάπτισιν τῶν γονέων ἐβαπτίζοντο καὶ τὰ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ τέκνα... (τὰ ὁποῖα) δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μείνωσιν ἀβάπτιστα» (Κ. Δουβουνιώτης, Μεγάλῃ Ἑλλ. Ἐγκυκλ. Φοίνιξ, τομ. ΣΤ', σελ. 655).

Ἡ ἐξωβιβλικὴ ἀρχαία χριστιανικὴ γραμματεία μᾶς διασώζει σαφεῖς πλέον πληροφορίες γιὰ τὸ θεσμὸ τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ στὴν πρώτη Ἐκκλησία. Πρῶτος ὁ ἅγ. Εἰρηναῖος (†199) τονίζει πὸς ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ σώσει ὅλους ὅσοι ἀναγεννῶνται εἰς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ ἁγ. Βαπτίσματος, «παιδιά, νήπια, νέους, γέροντας» (Εἰρην. Ἐλεγχ. 11,22,4, Migne P. G. 7,784). Ὁ Τερτυλλιανὸς (†215) ἀντιτάχτηκε στὸ θεσμὸ τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ μετὰ τὴν δικαιολογίαν τὰ νήπια «νὰ γίνονται χριστιανοὶ ὅταν θὰ δυνηθοῦν νὰ γνωρίσουν τὸ Χριστὸ (συνειδητὰ)» (De Bapt. 18, Migne P. L. 1,1330), ἀπηχώντας ὅμως τὶς αἰρετικὰς μοντανιστικὰς ἀντιλήψεις πὸς ἀσπάσθηκε στὰ δυνάμει τοῦ βίου του. Ἀντίθετα ὁ ἅγ. Κυπριανὸς (†255) ἀποφάνθηκε πὸς «πρέπει νὰ μὴν ἐμποδίζεται ἀπὸ τοῦ Βαπτίσματος τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον προσφάτως γεννηθὲν οὐδεμίαν ἄλλην ἁμαρτίαν ἔχει, παρὰ ὅτι γεννηθὲν σαρκικῶς κατὰ τὸν Ἀδὰμ, φέρει τὸν μολυσμὸν τοῦ θανάτου τῆς ἀρχαίας παραβάσεως, καὶ τὸ ὁποῖον τοσοῦτον εὐκολότερον προσέρχεται, ἵνα λάβῃ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ὅσα εἰς αὐτὸ οὐχὶ ἴδιοι ἀλλὰ ξένα ἁμαρτήματα ἀφίενται» (Κυπρ. Epist. 59,5 Migne P. L. 3,1054). Ἐπίσης ὁ Ὁριγένης (†254) ἔχοντας ὑπόψιν τοὺς τὸν μονίμως καθιερωμένον πλέον θεσμὸ τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ στὴν

Ἐκκλησία παρατηρεῖ: «Τὰ παιδιά βαπτίζεται εἰς ἄφεσιν ἁμαρτημάτων, ἀλλὰ ποῖον ἁμαρτημάτων; πότε γὰρ ἡμαρτον; μήποτε, ἐπεὶ οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ρύπου, τὸν ρύπον δὲ ἀποτίθεται τις διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος, διὰ τοῦτο καὶ τὰ παιδιά βαπτίζεται» (Ὁριγ. Homil. in Levit 83, Migne P. G. 12,496). Ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς (†390) περισσότερο ἀπὸ ὄλους τοὺς Πατέρες ὑποστήριξε μὲ σθένος τὸ ἔθος τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ καὶ τὸν θεμελίωσε εὐστοχότατα θεολογικὰ. «Νήπιον ἔστι σοι; (ἔγραψε), μὴ λαβέτω καιρὸν ἢ κακία, ἐκ βρέφους ἁγιασθήτω, ἐξ ὀνύχων καθιερωθήτω τῷ Πνεύματι... οὕτως ἁγιάζειν καὶ ψυχὰς καὶ σώματα τῷ μεγάλῳ μυστηρίῳ τῆς τελειώσεως», καὶ συμβούλευε νὰ βαπτίζονται νωρὶς τὰ νήπια, γιὰτι, «εἴπερ τις ἐπείγει κίνδυνος. Κρεῖσσον γὰρ ἀναισθητῶς ἁγιασθῆναι ἢ ἀπελθεῖν ἀσφράγιστα καὶ ἀτέλεστα» (παρὰ Π. Τρεμπέλα, Δογματικὴ τομ. 3, σελ. 114). Ὅλοι οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι σύμφωνοι γιὰ τὸ θεσμὸ τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ, καὶ κατέναντας δὲ διαφωνεῖ.

Ἀβεβαία εἶναι ἡ τύχη τῶν νηπίων πὸς ἀποθήσκουν ἀβάπτιστα, σύμφωνα μετὰ τοὺς Πατέρες. Αὐτὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συσσωματωθοῦν διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος μετὰ τὸ μυστικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ σωθοῦν (Χ. Ἀνδρούτσου, Συμβολικὴ, σελ. 313). «Περὶ τῆς τύχης μετὰ θάνατον τῶν μὴ βαπτισμένων νηπίων δὲν ἔχει ἐπίσημως ἀποφανθεῖ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ἔγραψε ὁ καθηγητὴς Κ. Δουβουνιώτης. Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, ταῦτα οὔτε κολάζονται, οὔτε ἀξιοῦνται καὶ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν (βλ. Γρηγ. Ναζ. Λόγ. 40,23). Ἐν ἀντιθέσει πρὸς ταύτην ἡ διαμαρτυρούμενη Ἐκκλησία φρονεῖ ὅτι τὰ μὴ βεβαπτισμένα νήπια δύναται ἐξ εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ νὰ σωθῶσιν, ἢ δὲ δυτικῇ (Παπικῇ) ὅτι μεταβαίνουσιν εἰς τὸν Limbus Puerorum, ἂν καὶ τινες τῶν νεωτέρων δυτικῶν δέχονται τὸ δυνατὸν τῆς σωτηρίας καὶ τούτων εἴτε διὰ τῶν εὐχῶν τῶν ἑαυτῶν γονέων, εἴτε διὰ τῆς κατὰ τὸν θάνατον ἀποκτησεως συνειδήσεως καὶ πόθου πρὸς βάπτισμα» (Κ. Δουβουνιώτης, Μεγ. Ἑλλ. Ἐγκυκλ. τομ. ΣΤ', σελ. 655).

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 25 τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 τεύχους.

(Συνεχίζεται)

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ *

(1826-1872)

Ένας διακεκριμένος Μεσαιωνοδίφης Μοναχός

Τοῦ κ. ΠΑΝ. Θ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
Θεολόγου - Δ)ντοῦ Γυμνασίου

37. Ἰωάννου Ρωσσίας, Ἐπιστολή πρὸς Κλήμεντα Πάπα, σελ. 293 καὶ 488 Γ' μεγ.
38. Ἰωσήφ Γαλησίου ἡγουμένου περὶ πατριαρχῶν, σελ. 205.
39. Ἰωσήφ Πατριάρχου Ἀπολογία τοῖς βασιλεῦσι Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, σελ. 297.
40. Κατάλογος χειρογράφων εἰς βιβλιοθήκην Ἐσκουριάης, σελ. 193.
41. Κατάλογος βιβλίων τῆς Μονῆς Λαύρας, σελ. 427.
42. Κατάλογος βιβλίων, σελ. 33 καὶ 213, 540 Α' μικροῦ καὶ 317 Β' μικρ. σχήμ.
43. Κατάλογος Πατριαρχῶν Κων)λεως, σελ. 395 καὶ 401.
44. Κατάλογος Αὐτοκρατόρων Κων)λεως, σελ. 404.
45. Καλλίστου Πατριάρχου Κων)λεως ἑμίλια ὕψωσιν Τιμίου Σταυροῦ, σελ. 357.
46. Λαζάρου πρὸς τὸν Λαρίσης ἐπιστολή, σελ. 415.
47. Λατίνων ΙΔ' κεφαλαίου καὶ λύσις αὐτοῦ, σελ. 419.
48. Λέοντος Βουλγαρίας περὶ πειρασμῶν (κεφ. Γ) , σελ. 475 καὶ 526 Α' μικροῦ.
49. Λέοντος Βουλγαρίας, ἐπιστολή δευτέρα, σελ. 447 καὶ 118 Γ' μεγάλ.
50. Λέοντος Βουλγαρίας, ἐπιστολή τρίτη, σελ. 450 καὶ 192 Γ' μεγάλ.
51. Μιχάηλου Μαργουνίου, ἐκ τοῦ Λαμίου, σελ. 61.
52. Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μητροπολίτου, πρὸς Γεώργιον Σχολάριον, σελ. 417.
53. Μεθόδιος Ἀνθρακίτης, σελ. 25.
54. Μεθοδίου Ἀνθρακίτου, Ὁμολογία, σελ. 29.
55. Μητροφάνης Κριτόπουλος καὶ χειρόγραφα εἰς Ἀμβούργον, σελ. 369 καὶ 715 Δ' μεγάλ.
56. Μιχαὴλ Ἀποστόλη πρὸς τὸν αὐτοῦ κηδεστήν, σελ. 58.
57. Νερούλης Ἀλέξανδρος, σελ. 25.
58. Νικηφόρου Πατριάρχου ἐκ χρονογραφίας, σελ. 387.
59. Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθοπούλου διήγησις περὶ ἐπισκόπων καὶ πατριαρχῶν Κων)λεως, σελ. 389.
60. Ὅρει Ἀγίῳ τελουμένων δήλωσις, σελ. 429.
61. Πατριαρχῶν κατάλογοι, σελ. 206.
62. Πνεύματος Ἁγίου Λόγος, σελ. 1.
63. Τάφου Ἀγίου, χειρόγραφα βιβλιοθήκης, σελ. 234.
64. Ψελλοῦ πρὸς Μιχαὴλ Κομνηνὸν κεφ. θεολογικὰ ΙΑ', σελ. 344.
- Στὸν Α' τόμο μικροῦ σχήματος περιλαμβάνονται τὰ ἐξῆς κατ' ἀλφαβητικὴ τάξιν ἀντίγραφα χειρογράφων:
1. Ἀγιοχειῆς ἐπιστολή πρὸς τὸν μακαριώτατον Πάπαν Ρώμης, σελ. 1 καὶ 205 Β' τομ. μικροῦ.
 2. Ἀρσενίου Ἱερομονάχου πρὸς Γ.Φ. περὶ Λουκάρεως καὶ Κυρίλλου ἐκ Βερροίας, σελ. 3.
 3. Ἀρσενίου Μονεμβασίας ἐκ χειρογράφου Βιέννης, σελ. 644 καὶ 483 Β' μικροῦ σχήματος.
 4. Βαρλαάμ περὶ καθαρτηρίου καὶ Πάπα, σελ. 11.
 5. Γαβριὴλ Σεβήρου (Φιλαδελφείας) ἀλληλογραφία, τεύχη, σελ. 59-266.
 6. Γαβριὴλ Σεβήρου (Φιλαδελφείας) ἀποσπάσματα καὶ δύο ἐπιστολαί, σελ. 635.
 7. Γενναδίου Κων)λεως (ἢ Γρηγορίου ἢ Ἰγνατίου) στίχοι παραινετικοί, σελ. 267.
 8. Γεώργιος Σχολάριος πληροφορούμενος παρὰ τοῦ Ἐφέσου, σελ. 319 καὶ 323.
 9. Γεωργίου Σχολαρίου σημείωμα κατὰ Βέκκου, σελ. 307.
 10. Γεωργίου Γεμιστοῦ διὰ τὸ Λατινικὸν δόγμα, σελ. 275.
 11. Γεωργίου Κορσεσίου τοῦ Χίου, διάλεξις μετὰ τινος τῶν Φράγκων, σελ. 287.
 12. Γρηγορίου Παλαμᾶ, ἐπὶ Λατίνων συντομία, σελ. 352.
 13. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Ὁμολογία ὀρθοῦ πίστεως ἐκτεθεισα, σελ. 328.
 14. Γρηγορίου Πατριάρχου Κυπρίου, Λόγος περὶ Ἁγ. Πνεύματος, σελ. 360.
 15. Δανιὴλ Πατμίου, στίχοι ἰαμβικοὶ χρηστοθείας, σελ. 408.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 46 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2 τεύχους.

(Συνεχίζεται)

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

Από το πλήθος των Ημερολογίων έτους 1992 που έφθασαν ως τα Γραφεία των Εκκλησιαστικών Περιοδικών, κάνουμε ιδιαίτερη μνεία για

α) Της Έκκλησίας Ἀ λ ε ξ α ν δ ρ ε ί α ς, που φέρει την ένδειξη «έτος 92ον» και διακρίνεται για την καλαίσθητη εμφάνιση, το κατατοπιστικό και ενδιαφέρον περιεχόμενό του, την πληρότητα ως προς τα καταχωρούμενα στοιχεία, το πλούσιο φωτογραφικό υλικό και το άριστης ποιότητας χαρτί (σσ. 136). Άξιοπρόσεκτο το Εισαγωγικό άρθρο του Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας και πάσης Ἀφρικής κ. Παρθενίου Γ', με τίτλο «Ευρώπη και Ἀφρική», στο οποίο επισημαίνεται εϋστοχα ο κίνδυνος που ελλοχεύει για την Ἐνωμένη Ευρώπη, αν τυχόν ή «όλοκληρώσή» της βασισθεί «στην εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών των άλλων ηπείρων» (και κυρίως της Ἀφρικής) και όχι στην παράλληλη ανάπτυξη.

β) Της Ἀρχιεπισκοπῆς Θ υ α τ ε ί ρ ω ν και Μ. Βρετανίας (έτος 66ον, σσ. 386), αφιερωμένο στα 70 χρόνια από της ίδρύσεώς της. Γίνεται λόγος, με ευγνωμοσύνη, για όλους εκείνους που «συνέλαβαν την ιδέα και την πραγματοποίησαν με γνώμονα την ιστορία της Έκκλησίας και την εξυπηρέτηση του λαού του Θεού». Ἰδιαίτερη μνεία γίνεται, από τὸν προλογίζοντα την έκδοση Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Γρηγόριο, τῶν Πατριαρχῶν Μεταξάκη, Ἀθηναγόρα και Δημητρίου, τῶν διατελεσάντων Μητροπολιτῶν, Ἀρχιεπισκόπων και Ἐπισκόπων, Κληρικῶν και Λαϊκῶν στελεχῶν και ὄσων —γενικὰ— ἐργάστηκαν «για τὴ συντήρηση τῶν ἱερῶν και ὁσίων τοῦ Γένους και τὴν περιφρούρηση τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης τῆς ἀμωμήτου Ὁρθοδόξου Πίστεώς μας».

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ καθαρῶς ἡμερολογιακὰ στοιχεία, ἡ ἔκδοση περιέχει «Συστάσεις» χρήσιμες στοὺς χριστιανοὺς και ὄλα ἐκεῖνα ποὺ δίνουν ὀλοκληρωμένη εἰκόνα γιὰ τὴν ἐν γένει διοικητική, ποιμαντική, ἐκπαιδευτική κ.λπ. διάρθρωση τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων, ἐνῶ δὲν λείπουν και οἱ ἀπαραίτητες πληροφορίες γιὰ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο και τὶς Μητροπόλεις τοῦ ὄπου γῆς. Σὲ 112 σελίδες περιέχονται πολλὰ στοιχεία στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα. Τὴν Ἐπιτροπὴ Συντάξεως τοῦ Ἡμερολογίου ἀποτελοῦσαν οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Ζηνουπόλεως κ. Ἀρίσταρχος και Διοκλείας κ. Κάλλιστος, καθὼς και οἱ κύριοι Νικ. Πούλιος, Χαρ. Μεττῆς και GR. ATKIN.

Τοῦ κ. Εὐαγγέλου Π. Λέκκου

ΓΕΦΥΡΕΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

μὰς πληροφορεῖ πὼς «ρίχνει» ἡ Ἱ. Μητρόπολη Δημητριάδος με καλαίσθητο 16σέλιδό της, ἐξ ὀλοκληροῦ τυπωμένο σὲ τετραχρωμία, στὶς χῶρες τῆς Βαλκανικῆς, μετὰ τὴν κατάρρευση σ' αὐτὲς τοῦ ὕπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ. Πρόκειται γιὰ ἕνα ἐντυπωσιακὸ «χρονικὸ» τῆς μέριμνας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως γιὰ τὶς ὁμόδοξες Ἐκκλησίες τῆς Ρουμανίας, τῆς Βουλγαρίας και τῆς Ἀλβανίας. Μὲ συγκεκριμένα στοιχεία και εὐγλωττες φωτογραφίες πληροφορεῖται ὁ ἀναγνώστης τί ἔπραξε ἡ Ἱ. Μητρόπολη γιὰ τὴν ὀλικὴ και πνευματικὴ ἐνίσχυση τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν.

Γράφει χαρακτηριστικὰ στὸν Ἐπίλογο ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος: «Αὐτὴ τὴν ὄρα ἐπέγει τὸ νὰ ρίχνουμε γέφυρες. Στὰ Βαλκάνια, στὴν Ευρώπη, παντοῦ. Ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι καθοριστικός. Καὶ ἀναγνωρίζεται. Οἱ καιροὶ δὲν περιμένουν και οἱ λαοὶ δὲν λησμονοῦν. Ἡ ἱστορία κατευθύνει τὰ θήματά μας. Καὶ τὰ κρίνει. Εἴμαστε ὕπόλογοι ἀπέναντί της. Ἀπέναντι στὶς γενιὲς ποὺ φεύγουν, ποὺ ἔρχονται. Πρέπει νὰ ἀνταποκριθοῦμε...».

«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΑΓΕΙΑ»

ἦταν τὸ θέμα τοῦ Θεολογικοῦ Συνεδρίου ποὺ ἔγινε τὸ διήμερο 22-23 Φεβρουαρίου στὸν Πύργο, ὀργανωμένο, ὄπως κάθε χρόνο ἀπὸ τὴν οἰκεία Ἱερὰ Μητρόπολη. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς λατρευτικὲς εὐκαιρίες (Ἐσπερινὸς - Ἀπόδειπνον - Θεία Λειτουργία) ἔγιναν πέντε εισηγήσεις, ἀπὸ ἰσάριθμους ὀμιλητές:

1. Ὁ Μητροπολίτης Ἡλείας: Ἡ μαγεία ὕπὸ τὸ φῶς τῆς Θεολογίας.
2. Ἡ κ. Ἐλένη Ψυχογιοῦ, Λαογράφος: Ἡ Λαογραφία ἔναντι τῆς μαγείας.
3. Ὁ κ. Διονύσιος Δακουράς, ἐπίκ. Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν: Μαγεία και θρησκεία ἐξ ἐπόψεως θρησκευτολογικῆς.
4. Ὁ κ. Δημήτριος Μούκανος, ἐπίκ. Καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν: Ἡ μαγεία, τὸ δαιμονικὸ και θεϊκὸ πνεῦμα. Μιά φιλοσοφικὴ προσέγγιση. Καὶ
5. Ὁ κ. Γεώργιος Εὐαγγελάτος, Ψυχίατρος: Μαγεία, παραψυχολογία και ψυχιατρικὴ.